

CUPRINS

Nr. crt.	Articolul	Pagina
1	Importanța matematicii în viața cotidiană Profesor Lăutaru Alexandru Colegiul Național” Mihai Eminescu” Petroșani, HD	5
2	Interdisciplinaritatea Profesor Raica Luciana Colegiul Național” Mihai Eminescu” Petroșani, HD	8
3	A învăța să înveți Profesor Lașiță Doina Colegiul Național Pedagogic ”Regina Maria” Deva, HD	11
4	Fenomenul cyberbullying Profesor Lașiță Doina Colegiul Național Pedagogic ”Regina Maria” Deva, HD	14
5	Planificarea carierei în cadrul orei de consiliere și orientare Profesor Raica Luciana Colegiul Național” Mihai Eminescu” Petroșani, HD	17
6	Beneficiile activităților de timp liber în vederea socializării Lect.Univ.Dr. Ilioni Cristian Universitatea din Petroșani, HD	21
7	Animalele de companie Profesor Ilioni Cristina Liceul Tehnologic „Dimitrie Leonida” Petroșani, HD	25
8	Lectura-modalitate de formare a competențelor de comunicare Prof. înv.primar Jurj Cristina Colegiul Național” Mihai Eminescu” Petroșani, HD	26
9	Tradiții și obiceiuri de iarnă Prof. înv.primar Jurj Cristina Colegiul Național” Mihai Eminescu” Petroșani, HD	29
10	Autoevaluarea Profesor Cerna Delia Colegiul Național” Mihai Eminescu” Petroșani, HD	35
11	Calculatorul- mijloc de învățământ Prof. înv.primar Vulc Elena Mihaela Colegiul Național” Mihai Eminescu” Petroșani, HD	37
12	Proiect didactic Profesor Ludinașiu Ramona Colegiul Național” Mihai Eminescu” Petroșani, HD	40
13	Încotro se îndreaptă lectura? Profesor Solomon Oana- Melinda Colegiul Național” Mihai Eminescu” Petroșani, HD	44
14	Interculturalitatea în educație Profesor Solomon Oana- Melinda Colegiul Național” Mihai Eminescu” Petroșani, HD	47
15	Avantajele și dezavantajele metodelor alternative de evaluare Profesor Gaiță- Lukacs Ioana Colegiul Național” Mihai Eminescu” Petroșani, HD	51
16	Utilizarea tehnologiilor educaționale moderne – aplicații Profesor Gaiță- Lukacs Ioana	55

	Colegiul Național” Mihai Eminescu” Petroșani, HD	
17	Tulburarea hiperkinetică cu deficit de atenție (ADHD)- Modalități de intervenție Prof. înv.primar Mocanu Elena Colegiul Național” Mihai Eminescu” Petroșani, HD	58
18	Cunoașterea temperamentului în munca cu copilul la clasă- -necesitate vitală în educație Prof. înv.primar Mocanu Elena Colegiul Național” Mihai Eminescu” Petroșani, HD	63
19	Fizicienii români și realizările lor remarcabile Profesor Duduială Gianina Colegiul Național” Mihai Eminescu” Petroșani, HD	69
20	Învățământul românesc și școala on-line Prof. înv.primar Popa Carmen Cristina Colegiul Național” Mihai Eminescu” Petroșani, HD	71
21	Rolul de facilitator al profesorului în procesul învățării în sistem sincron sau asincron Prof. înv.primar Popa Carmen Cristina Colegiul Național” Mihai Eminescu” Petroșani, HD	75
22	Bucuria sărbătorilor de iarnă Prof. înv.primar Avram Mariana Colegiul Național” Mihai Eminescu” Petroșani, HD	78
23	Demonstrația – metodă didactică utilizată în predarea istoriei Prof. înv.primar Avram Mariana Colegiul Național” Mihai Eminescu” Petroșani, HD	81
24	Tradiții și obiceiuri la români Prof. înv.primar Herbei Corina Elena Școala Gimnazială ”I.D. Sîrbu” Petrila, HD	84
25	Educația antreprenorială nonformală și informală Profesor Humel Elena Colegiul Național” Mihai Eminescu” Petroșani, HD	88
26	„Explozia stelară,- metodă de lucru pentru dezvoltarea gândirii critice Prof. înv.primar Oancea Magdalena Colegiul Național” Mihai Eminescu” Petroșani, HD	92
27	Valorificarea stilurilor de învățare Prof. înv.primar Oancea Magdalena Colegiul Național” Mihai Eminescu” Petroșani, HD	94
28	Dezvoltarea competențelor de comunicare prin intermediul orelor de lectură în învățământul primar Prof. înv.primar David Mariana- Rodica Colegiul Național” Mihai Eminescu” Petroșani, HD	96
29	Impactul somnului asupra educației Prof. înv.primar Silveșan Nicoleta Colegiul Național” Mihai Eminescu” Petroșani, HD	100
30	Comunicarea nonverbală: profesori – părinți Prof. înv.primar Bulz Lăcrămioara- Iuliana Colegiul Național” Mihai Eminescu” Petroșani, HD	102

Importanța matematicii în viața cotidiană

Profesor Lăutaru Alexandru
Colegiul Național "Mihai Eminescu" Petroșani, HD

„Matematica este limba cu care Dumnezeu a scris universul.”

Galileo Galilei

Oriunde am privi, găsim dovezi palpabile ale prezenței matematicii în viața noastră. Este misiunea noastră să îi facem pe copii să înțeleagă și îndrăgească acest domeniu și beneficiile matematicii în viețile noastre. Oricine poate deveni matematician dacă i se oferă o învățare ghidată și antrenament în perioada formativă a vieții sale. Un curriculum bun la matematică este de ajutor în predarea efectivă și învățarea rezolvării exercițiilor matematice.

Matematica este o aplicare metodică a materiei. Matematica ne ajută să avem vieți ordonate și să prevenim haosul. Anumite calități cum ar fi creativitatea, gândirea critică, vederea în spațiu, gândirea critică și abilitatea de a rezolva probleme sunt dezvoltate și întreținute de gândirea matematică. Matematica este leagănul tuturor creațiilor și creaturilor, fără de care lumea ar rămâne în inerție. Orice bucătar sau fermier, tâmplar sau mecanic, vânzător sau doctor, inginer sau cercetător, muzician sau magician folosește matematica în activitatea de zi cu zi. Chiar și animalele și insectele o folosesc în viața lor cotidiană: melcii în cochiliile lor, păianjenii în pânzele lor, albinele pentru a-și construi hexagonalele adăposturi. Există nenumărate exemple de modele matematice în tiparele naturii și în viața noastră cotidiană.

De ce aș avea nevoie de matematică?

Majoritatea elevilor devin adesea frustrați de problemele matematice complexe și se gândesc deseori la ideea că nu vor folosi niciodată matematica în situații din “viața reală”. Deși poate fi adevărat că unele dintre conceptele matematice mai abstracte intră în joc, abilitățile subiacente dezvoltate în clasele de matematică de liceu rezonază pe întreaga durată de viață a

unui student și, de cele mai multe ori, ajută la rezolvarea diferitelor probleme legate de lumea reală sau de muncă.

În casă

Întrebați orice lucrător în construcții și vă va spune cât de importantă este matematica atunci când vine vorba de a construi ceva. Crearea de ceva care să dureze și să adauge valoare pentru casa ta necesită creativitate, setul corect de instrumente și o gamă largă de exerciții de matematică.

La magazin

Unul dintre locurile cele mai evidente pentru a găsi oameni care folosesc matematică în viața de zi cu zi este la magazinul cu produse alimentare. Magazinul alimentar necesită o gamă largă de cunoștințe matematice, de la înmulțire la estimare și chiar procente.

Calculul prețului pe unitate, cântărirea produselor, estimarea procentajului de reduceri și estimarea prețului final reprezintă modalități foarte bune de a include întreaga familie în experiența de cumpărături.

În bucătărie

Mai multe tehnici de matematică pot fi găsite în bucătărie decât oriunde în casă sau în afara ei. Gătitul și coacerea sunt științe și pot fi unele dintre cele mai pline de satisfacții (și delicioase) modalități de a introduce copiii în arta matematicii. La urma urmei, rețetele sunt într-adevăr algoritmi matematici sau seturi de operații pas-cu-pas care trebuie realizate. Doar că au o rezolvare extrem de delicioasă?

În călătorii

Matematica vine la îndemână atunci când călătorești și te poate ajuta la estimarea cantității de combustibil de care ai nevoie pentru a planifica o excursie bazată pe kilometri pe oră și distanța parcursă. Calculul consumului de combustibil este esențial pentru călătoriile la distanță. Fără ea, s-ar putea să te afli blocat pe drum, mult mai mult decât era anticipat. De asemenea, poți utiliza matematica pe parcursul călătoriei pentru plata taxelor de trecere, numărarea numerelor de ieșire, verificarea presiunii în pneuri etc.

În investiții

Mulți experți sunt de acord că, fără abilități matematice puternice, oamenii tind să investească, să salveze sau să cheltuiască bani pe baza emoțiilor lor. Acei indivizi au fundamente

matematice slabe și fac de obicei greșeli financiare mai mari. Un student care înțelege bine conceptele de creștere exponențială va fi mai înclinat să gestioneze mai bine acest proces.

Mai ai nevoie și de alte dovezi pentru a demonstra unui student sau chiar copilului tău cât de importantă este matematica în viața de zi cu zi? Doar arată-i exemplu câțiva oameni renumiți pentru asta sau pune-l în fața unei situații ca cele de mai sus. Nu va ezita să-ți dea dreptate mai devreme sau mai târziu.

Constantin Noica spunea: “Sau nicăieri nu e bine, sau peste tot e bine. Dar numai oamenii care găsesc a treia condiție fac ceva în viață”. Ca să găsești o a treia condiție trebuie să ai logica și acuratețea matematicii. Asta spre binele tinerilor pe care îi educăm și spre binele nostru, în general. De aceea trebuie să facem tot ce ne stă în putință pentru ca tinerii pe care îi formăm în școlile noastre să îndrăgească minunata carte a matematicii, smulgându-i și găsindu-i noi valențe și dimensiuni. Să-i convingem că, învățând matematica, lucrează la desăvârșirea viitorului lor și al nostru.

Bibliografie:

C. Oniciuc. O introducere în teoria aplicațiilor armonice. Casa Editorială Demiurg, 2007

J. Eells, L. Lemaire. Selected topics in harmonic maps. Conf. Board. Math. Sci. 50 (1983)

N. N. Mihăileanu. *Istoria matematicii*, vol I-II, Editura Enciclopedică Română, 1974, 1981

Interdisciplinaritatea

Profesor Raica Luciana

Colegiul Național "Mihai Eminescu" Petroșani, HD

Interdisciplinaritatea este o modalitate de acțiune și gândire, dintre obiectele și fenomenele lumii reale, și se impune în învățământul preșcolar pentru realizarea sarcinilor ce-i revin în pregătirea copilului pentru integrarea cu succes în activitatea școlară și societate.

Interdisciplinaritatea în contextul educației preșcolare devine un concept cheie, cu ajutorul căruia educatoarea poate realiza un demers educativ centrat pe nevoile copilului preșcolar, posibilitățile și ritmurile lui de învățare, pe rolurile și demersurile celui ce învață.

Abordarea interdisciplinară a conținuturilor este o necesitate dată de nevoia firească a copilului preșcolar de a explora mediul înconjurător, fizic și social, de a-l cunoaște și a-l stăpâni, preocupare ce este pe deplin întâmpinată în condițiile structurării interdisciplinare a curriculumului.

Modul natural al copiilor de a învăța despre ce îi înconjoară nu este acumularea de cunoștințe pe domenii ale științei ci integrarea informațiilor, priceperilor, capacităților diverse în jurul unor teme care le-au stârnit interesul sau a unor elemente de viață socială.

La nivel curricular, integrarea înseamnă stabilirea de relații clare între cunoștințele, capacitățile, competențele, atitudinile și valorile care aparțin unor discipline școlare distincte. Abordarea interdisciplinară pornește de la ideea că nicio disciplină de învățământ nu constituie un domeniu închis, ci se pot stabili legături între discipline. Integrarea conținuturilor vizează stabilirea de relații strânse, convergențe între elemente, precum: concepte, abilități, valori aparținând disciplinelor școlare distincte.

□ "Interdisciplinaritatea este o formă a cooperării între discipline diferite cu privire la o problematică a cărei complexitate nu poate fi surprinsă decât printr-o convergență și o combinare prudentă a mai multor puncte de vedere." (C. Cucoș, 1998)

□ Interdisciplinaritatea „implică un anumit grad de integrare între diferitele domenii ale cunoașterii și diferite abordări, ca și utilizarea unui limbaj comun permițând schimburi de ordin conceptual și metodologic”.(G. Văideanu, 1988)

□ Interdisciplinaritatea este o formă de cooperare între discipline științifice diferite, care se realizează în principal respectând logica științelor respective, adaptate particularităților legii didactice și-l ajută pe elev în formarea unei imagini unitare a realității, dezvoltându-i o gândire integratoare.

□ În interdisciplinaritatea la nivelul activităților de predare-învățare sunt căutate teme comune pentru diferite obiecte de studiu, care pot duce la realizarea obiectivelor de învățare de ordin înalt, cum ar fi luarea de decizii, rezolvarea de probleme, însușirea metodelor și tehnicilor de învățare eficientă etc. Aceste competențe cu caracter generic pot fi transferate cu ușurință dintr-un context disciplinar în altul, dar, mai ales, pot fi transferate efectiv în contexte de viață cotidiană în afara clasei. Avantaje și dezavantaje ale interdisciplinarității:

Avantaje:

□ Conceptele și organizarea conținutului din această perspectivă favorizează transferul și, prin urmare, rezolvarea de probleme noi, permit o vedere mai generală și o compartimentare a cunoașterii umane;

□ Această optică constituie o abordare economică din punctul de vedere al raportului dintre cantitatea de informație și volumul de învățare; □ Realizează conexiuni între discipline, punând în evidență coeziunea, unitatea, globalitatea temei/ problemei de studiat.

Dezavantaje:

□ Tratarea interdisciplinară trebuie să evite tendința de generalizare abuzivă, de însușire a unor cunoștințe și deprinderi dezordonate;

□ Perspectiva interdisciplinară realizată la nivel de grupe de discipline conexe sau concepută sub o formă și mai radicală nu implică abandonarea noțiunii de disciplină. Interdisciplinaritatea presupune o intersectare a metodologiei diferitelor arii curriculare. În abordarea interdisciplinară se topesc granițele stricte dintre discipline. Munca interdisciplinară solicită instruire integrată și caută căile de a rezolva problemele prin amestecul mai

multor discipline și se finalizează mai ales sub formă de proiecte. În acest tip de activități se pune accent nu atât pe conținut, cât pe dezvoltarea unor competențe.

Așadar, perspectiva interdisciplinară creează la elevi abilitatea de a aplica și transfera cunoștințe spre a rezolva probleme în mod creativ. Prin realizarea de conexiuni la mai multe niveluri, elevii trec de la acumularea de informații la participarea efectivă, la realizarea unor produse. În procesul de învățământ se regăsesc demersuri interdisciplinare la nivelul corelațiilor minimale obligatorii, sugerate chiar de planul de învățământ sau de programele disciplinelor sau ariilor curriculare.

Bibliografie:

1. Cucuș, Constantin – “Pedagogie” Editura Polirom, Iași, 1998
2. Ciolan, Lucian – “Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar” , Editura Polirom, Iași, 2008
3. Nicolescu, Basarab – “Transdisciplinaritatea. Manifest” Editura Polirom, Iași, 1999
4. Văideanu, George – “Educația la frontiera dintre milenii”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1988.

A învăța să înveți

Prof.înv. primar Lașiță Doina
Colegiul Național Pedagogic "Regina Maria" Deva, HD

Învățarea este cel mai natural proces: dorința de a explora și de a asimila sunt înnăscute. Pentru a fi adaptați unei astfel de societăți, oamenii trebuie să știe cum să învețe. Modelul tradițional al educației, bazat pe transmiterea cunoștințelor de la vechea la noua generație nu mai este actual, întrucât cunoștințele sunt într-o continuă schimbare, informațiile nefiind deci valabile pentru mult timp. Prin urmare, persoanele trebuie să se înzestreze cu abilități de învățare pe tot parcursul vieții, care le vor permite să se adapteze la schimbările societății. Dorința de a acumula cunoștințe aduce beneficii oamenilor dincolo de îmbunătățirea șanselor de angajare, ca urmare a unei pregătiri temeinice sau în ceea ce privește competitivitatea crescută pe piața muncii.

A învăța să înveți înseamnă să-ți organizezi propria învățare, inclusiv prin gestionarea eficientă a timpului, a informațiilor. A învăța să înveți îi implica pe cei care învață să pornească de la cunoștințe și experiențe de viață anterioare, astfel încât să poată utiliza și aplica cunoștințele și abilitățile într-o Lucrările Simpozionului Național online Nu pentru școală, ci pentru viață învățăm! 23 varietate de contexte: acasă, la muncă, în educație și formare. Toate procesele de învățare însă, se constituie în anumiți pași. Drumul cel mai eficient spre învățare este prin cunoașterea: - propriei persoane; -a capacității personale de învățare; - a procedeele utilizate cu succes în trecut; - a interesului și cunoașterii subiectului despre care dorești să înveți. Motivația pentru învățare se referă la ce ne determină pe noi să învățăm. Aceasta este strâns legată de nevoile de învățare ale fiecăruia dintre noi. Pentru a ști cu claritate care îți sunt motivele pentru învățare trebuie să înțelegi de unde ai plecat și unde vrei să ajungi. Adulții care învață sunt oameni care posedă experiență de viață și se orientează adesea singuri, stabilindu-și ei înșiși propriile obiective de învățare. Este important să-ți trasezi obiective pe care le poți realiza. Dacă vrei să reușești trebuie să-ți trasezi obiective. Fără țeluri îți lipsește concentrarea și orientarea.

Stabilirea de țeluri nu te ajută doar să deții controlul asupra direcției tale în viață; îți oferă totodată un barometru pentru a vedea dacă reușești cu adevărat sau nu. Stabilirea obiectivului învățării presupune mai mult decât să spui pur și simplu că vrei să înveți ceva. Ar trebui să știi limpede ceea ce vrei să înveți și să înțelegi de la bun început de ce vrei acel lucru. Având capacitatea de a stabili obiective, îți permite să fixezi cu încredere țeluri și să te bucuri de satisfacția care vine cu faptul că știi că ai realizat ceva ce ți-ai propus. Ce vei hotărî să realizezi astăzi? Stabilirea obiectivului învățării îți oferă o viziune pe termen lung și o motivație pe termen scurt. Ele se axează pe acumularea ta de cunoștințe și te ajută să-ți organizezi timpul și resursele astfel încât să poți să-ți fructifici la maxim viața. Stabilind obiective, îți vei îmbunătăți de asemenea și încrederea în tine însuși, deoarece îți poți observa capacitatea și calitățile în realizarea obiectivelor pe care ți le-ai propus.

Stabilirea obiectivului învățării este o metodă importantă pentru: *a hotărî ceea ce este important pentru tine să realizezi, ca urmare a faptului că ai învățat; * a face o delimitare între ceea ce este important și ceea ce este irelevant, sau o simplă distragere a atenției; *a te automotiva. Managementul timpului în realizarea obiectivelor învățării este cel mai bine fructificat în mod uzual, de exemplu, la începutul fiecărei săptămâni.

În pregătirea planificării activităților de învățare traversează următoarele etape:

1. Începe prin a stabili cât timp ești dispus să aloci învățării. Acest lucru va depinde de slujba ta și de propriile aspirații pe care le ai în viață .
2. Identifică acțiunile pe care trebuie să le faci imperios. Revizuieste-ți activitățile și orarul în funcție de priorități.
3. Ia în calcul și un timp suplimentar. Nu poți prezice când vei avea întreruperi neprevăzute ale lucrului. Lăsând o marjă de timp în orarul tău, îți acorzi flexibilitatea de a-ți reorganiza activitățile.

Planificarea este procesul prin care îți proiectezi folosirea timpului. Planificând eficient poți reduce stresul și poți maximiza eficacitatea. Acest lucru reprezintă unul dintre cele mai importante aptitudini legate de managementul timpului. Alegerea metodelor și surselor de căutare a informației în cadrul procesului de căutare depinde de obiect și de domeniul de studiu. Din pricina problemei cantității excesive de informație cu care fiecare explorator se confruntă, este important să știi să limitezi căutarea pentru a găsi informații relevante și să te asiguri că sursele de informare relevante nu sunt ratate. Există o anumită contradicție în ceea ce noi numim

„învățare”. Se pare că trebuie să renunțăm la învățare pentru a înțelege învățarea. De exemplu, atunci când ne îndepărtăm de o problemă, adesea aflăm mai multe despre o problemă. Intră într-o discuție aprinsă cu un coleg, de exemplu, și vei vedea că adesea cele mai bune argumente îți vor veni în minte mai târziu, în timp ce speli farfuriile. Citește o carte de specialitate din domeniul tău și vei realiza ce ai înțeles și cât ai înțeles abia după ce ai închis cartea. Pe scurt, învățarea beneficiază de pe urma reflecției. Acest tip de reflecție necesită un moment de calm.

Bibliografie:

1. Cristea, Gabriela, MANAGEMENTUL LECȚIEI, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2008;
2. Oprea, Crenguța, STRATEGII DIDACTICE INTERACTIVE, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006
3. Ioan, Neacșu, METODE ȘI TEHNICI DE ÎNVĂȚARE EFICIENTĂ, Editura Militară, București, 1990

Fenomenul cyberbullying

Prof. înv. primar Lașiță Doina
Colegiul Național Pedagogic ”Regina Maria”Deva

Spre deosebire de situațiile clasice de bullying, în care comportamentele de hărțuire se întâmplă față în față, iar victima are posibilitatea de a-și identifica agresorul și de a ști cui să atribuie comportamentul agresiv, în mediul online acest lucru, de multe ori nu este posibil. În plus, dacă în realitate, în dimensiunea offline, comportamentul de bullying se oprește la un moment dat iar situația umiltoare sau agresivă se încheie, hărțuirea online pare să fie fără sfârșit – ne urmărește în camera proprie, pe tableta personală, pe laptopul din living-ul familiei, pe telefon în timp ce bem o cană de ceai la bucătărie.

Vorbim de cyberbullying, ori de câte ori o persoană:

- trimite mesaje răutăcioase și/sau amenințătoare unei alte persoane, folosindu-se de dispozitive mobile sau internet;
- răspândește în mediul virtual zvonuri, mesaje de discreditare sau dezvăluie secrete neplăcute despre o altă persoană, afectându-i în mod negativ reputația;
- trimite mesaje negative pe telefonul altei persoane, atât SMS-uri, cât și mesaje trimise prin intermediul unor aplicații online, de cele mai multe ori sub identitate falsă sau ascunsă;
- creează spații virtuale (website, blog, cont de Facebook) cu conținuturi în care altcineva este ridiculizat (filme, desene, fotografii, texte etc.);
- sparge contul de e-mail al altei persoane și se folosește de identitatea acesteia pentru a trimite mesaje sau materiale de amenințare menite să producă suferință;
- inițiază discuții în care anumite persoane sunt invitate sau păcălite să dezvăluie informații personale, care sunt ulterior trimise altora;
- trimite altora fotografii compromițătoare ale unei persoane, fără a avea consimțământul acesteia;
- folosește parola altei persoane pentru a-i modifica profilul pe rețele de socializare sau a posta în numele acesteia conținuturi și mesaje jignitoare la adresa altora;
-

excluse deliberat alte persoane din liste de mailing sau grupuri de comunicare online; • postează mesaje false, jignitoare sau menite să producă suferință, în diverse spații virtuale.

Ca și în cazul bullying-ului din viața offline, toate comportamentele exemplificate mai sus vor fi realizate în mod repetat, cu intenția clară de a produce suferință și cu asigurarea că există un public cât mai numeros pentru fiecare postare răutăcioasă sau jignitoare. Așa cum nu orice comportament violent este bullying, nu orice glumă din mediul virtual devine cyberbullying. Copiii au însă nevoie de sprijin pentru a identifica granița fină dintre amuzament și ridiculizare, astfel încât, să nu contribuie prin reacția lor de susținere – care în mediul online se traduce în “like”, “share” sau “comment”, la amplificarea unui comportament de natură să aducă suferință. În ciuda faptului că nu își cunoaște hărțuitorul, un copil victimă de cyberbullying va trăi cu impresia că nu va reuși să scape de el niciodată și nicăieri. Spre deosebire de alte forme de bullying, cyberbullying are un caracter permanent și anonim, care face ca impactul său negativ să fie uriaș. Mesajele de cyberbullying pot invada fiecare colțișor de viață intimă a unui copil, prin dispozitivele care îl însoțesc – telefon, tabletă, iPad, laptop, smartwatch, în camera proprie, în bucătărie sau pe canapeaua din living. Aproape orice părinte crede că, atunci când este acasă, copilul său este protejat de orice comportament care l-ar putea răni. Cyberbullying-ul face excepție, neputând fi blocat de ușa și pereții casei. Protejați de anonimat, copiii care fac cyberbullying nu au ocazia să vadă imediat suferința pe care comportamentul lor îl aduce în viața celorlalți copii – copiii victimă. Asta face ca hărțuirea să se producă cu ușurință, departe de protecția empatiei, regretului și a compasiunii pe care adeseori copii le simt atunci când își dau seama că și-au rănit un coleg. Nici copiii “martori” ai unui comportament de cyberbullying nu vor considera neapărat că fac ceva rău sau că devin parte a problemei, atunci când printr-un banal “like” sau “share” contribuie la “rostogolirea” unui mesaj de hărțuire. Cât despre copiii “victime”, aceștia trăiesc un sentiment intens de însingurare, teamă, tristețe, uneori disperare ce vine din neputința de a ieși din această situație.

Referindu-ne specific la copiii victime, ne putem aștepta la consecințe negative în planul rezultatelor școlare, sănătății fizice și confortului emoțional. Ei au șanse mai mari decât alți copii să: • dezvolte depresie sau tulburări de anxietate, trăind sentimente acute de tristețe, însingurare, teamă și îngrijorare; • aibă dificultăți de somn și alimentație (ex. pot dormi puțin și agitat; vor avea dificultăți de trezire dimineața, înainte de a pleca la școală; își vor pierde pofta de mâncare sau pot exprima nevoia de a «ronțăi» constant ceva, fără să le fie neapărat foame); • își piardă

interesul pentru activități care odinioară le făceau mare plăcere (ex. joacă, citit, interacțiuni cu cei din jur etc.); • aibă frecvent dificultăți de sănătate (ex. dureri de cap, stări febrile, greață, dureri de stomac); • înregistreze o scădere, aparent nejustificată, a rezultatelor școlare, însoțită de absenteism sau chiar refuzul de a merge la școală. În ceea ce îi privește pe copiii care sunt autorii comportamentelor de cyberbullying, este întâlnită adesea o agravare a comportamentelor violente, de risc, și în mediul offline, pe măsură ce aceștia intră în anii adolescenței. Astfel, copiii care au experiențe de a agresa, online sau offline, sistematic colegii, au șanse ca în adolescență și la vârsta adultă să: • consume alcool și alte substanțe cu risc crescut pentru sănătatea lor fizică și emoțională; • aibă comportamente violente și delincvente, de vandalism, violență fizică extremă, furt, abandon școlar; • se implice prematur în relații sexuale cu risc; • să devină adulți cu risc crescut de comportament ilegal, violență domestică și abilități minime de menținere a unui loc de muncă. Este important, ca profesori, să nu minimalizăm consecințele situațiilor de cyberbullying asupra copiilor, gândindu-ne că sunt limitate în timp și vor fi repede uitate. În perioada pubertății și adolescenței, copiii au tendința să trăiască dramatic experiențele de viață, cu intensități emoționale crescute și cu convingerea că vor fi durabile în timp. Ei nu au încă maturitatea și înțelepciunea care ne ajută, pe noi, adulții, să dăm fiecărei situații o importanță relativă, limitată în timp și ca impact emoțional. La 13 sau 16 ani fiecare experiență cotidiană pare eternă și esențială, iar acest tip de gândire îi face pe copii vulnerabili în fața situațiilor negative și umilitoare.

Comportamentele de cyberbullying au stabilitate crescută în timp, sunt cel mai adesea ascunse de adulți și continuă în absența unor măsuri specifice de intervenție. Cyberbullying-ul este o problemă relațională ce solicită întotdeauna o soluție care implică schimbări la nivelul relațiilor între copii și în dinamica grupului. Pentru eliminarea unor astfel de comportamente este necesară o intervenție directă în contextul în care acestea apar, cel mai adesea în mediul școlar.

Bibliografie selectivă:

1. Grigore, Ana-Nicoleta, *Violența în context educațional. Forme actuale*, Editura „Universității Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2016.
2. Runcan, R., *Capcanele facebook-ului- Comunicarea virtuală și efectele ei asupra relațiilor umane*, Editura Didactică și pedagogică, Timișoara, 2016

Planificarea carierei în cadrul orei de consiliere și orientare

Profesor Raica Luciana

Colegiul Național "Mihai Eminescu" Petroșani, HD

Pedagogul italian G. Callo considera: „a orienta înseamnă a educa”. Nu poți să educi, spune Callo, dacă nu educi atitudini, interese, trăsături de caracter și nu poți să instruiști dacă nu orientezi pe fiecare om în direcția semnalată de trăsătura specifică a personalității sale. Această dificultate a tinerilor de a-și alege o carieră pe care să o urmeze în viitor, reprezintă una din marile probleme ale societății. Ei au nevoie de ajutor pentru a depăși această etapă problematică a dezvoltării personale și profesionale. Omul este propriul său manager, el trebuie să-și evalueze resursele cu realism, să-și stabilească obiectivele și să elaboreze proiecte existențiale pe termen lung, mediu și scurt, să se folosească de oportunități pentru a atinge scopurile de etapă. Identificarea unor scopuri de succes va determina persoana să acționeze în consecință.

Metode generale aplicabile la orele de Educație pentru carieră:

1. *Brainstorming* – este o metodă de soluționare a unei probleme, prin emiterea cât mai multor idei, într-o atmosferă stimulativă. Se pornește de la două principii fundamentale:

- (1) orice persoană este capabilă să producă soluții;
- (2) cantitatea de informație vehiculată va duce la creșterea calității soluției.

Variante ale brainstorming-ului:

a) brainstorming cu atribuiri de roluri – se atribuie roluri diferite elevilor pentru a produce idei din mai multe perspective.

b) Philips 6-6 – presupune divizarea clasei în grupuri de câte șase elevi, care încearcă să găsească soluții la o problemă dată timp de 6 minute, la sfârșitul cărora moderatorul fiecărui grup prezintă lista cu soluțiile obținute.

2. *Jocul de rol* – metodă în care participanții adoptă poziții diferite de poziția lor sub aspectul personalității, motivației, rolului sau background-ului. Aceasta le permite familiarizarea cu alte perspective asupra unei situații.

3. *Dezbaterea* – prezentarea argumentelor pro și contra unei idei. Elevii pot fi împărțiți în *două grupe* sau pot să lucreze în *perechi* pentru a prezenta și argumenta pozițiile diferite față de o anumită problemă.

4. *Interviul* – reprezintă o listă de întrebări formulate pentru a obține informații cu privire la atitudini, cunoștințe și opinii ale unor persoane față de anumite probleme. Ele pot fi realizate individual sau în grup, direct sau prin intermediul telefonului. Există trei tipuri de interviuri:

- (1) structurate, unde toate întrebările care vor fi adresate de intervievator sunt dinainte stabilite;
- (2) semi-structurate, unde intervievatorul poate adresa și alte întrebări decât cele stabilite;
- (3) nestructurate, unde intervievatorul are o listă de probleme pe care le va aborda în conversație fără a avea întrebări clar stabilite de la început.

5. *Realizarea de postere, dicționare, afișe* – presupune utilizarea unor mijloace artistice (colaj, pictură, grafică) pentru transmiterea unei idei la care aderă grupul. Elevii pot folosi: decupaje din ziare, slogane scrise pe bucăți de hârtie, fotografiile, diverse materiale și obiecte care pot fi cuprinse în astfel de produse.

6. *Portofoliul* - cuprinde cele mai relevante produse ale activității elevului în raport cu un anumit scop. În orele de educație pentru carieră se recomandă utilizarea portofoliului de dezvoltare. Acesta cuprinde produse ale elevului care scot în evidență procesul care a avut loc în dezvoltarea sa, în relație cu atingerea unui scop.

Componentele unui portofoliu:

- a) pagina de introducere, care cuprinde numele persoanei și date de identificare (adresa, vârsta, școala – acestea sunt actualizate atunci când intervin modificări);

- b) o sumarizare a conținutului portofoliului;
- c) produse ale activității sale, însoțite de o scurtă descriere privind:
  - Ce a învățat din activitatea respectivă?
  - De ce a ales această activitate pentru portofoliu?
  - Suportul primit în realizarea activității (lucru în echipă, asistența din partea învățătoarei, a profesorilor, părinților, prietenilor).
  - Perioada de timp în care a fost realizată activitatea.
- d) planuri și scopuri de carieră.

7. *Realizarea de proiecte* – presupune analiza unei situații reale care poate fi îmbunătățită, identificarea situației dorite și specificarea modalităților prin care se poate ajunge la situația dorită. În cadrul proiectului se specifică strategiile de remediere, dar și resursele necesare: timp, suport, resurse personale, etc. Din acest punct de vedere este important ca proiectul să fie aplicabil și realist.

8. *Autoevaluarea* – reprezintă procesul de reflecție asupra comportamentelor proprii și a rezultatelor obținute, în scopul monitorizării progresului în atingerea unui obiectiv stabilit sau ca suport al procesului de autocunoaștere. În autoevaluare se pot utiliza: chestionare, reflectarea asupra produselor proprii, activități de autocunoaștere, etc. Rezultatele autoevaluării se discută în grup doar în măsura în care elevul are nevoie de suportul colegilor sau este de acord să împărtășească reflecțiile sale.

9. *Studiul de caz* - presupune analiza în grup a unor scenarii reale pe anumite teme sau probleme. Studiul de caz se poate realiza în scris sau oral și vizează dezvoltarea abilităților de identificare a aspectelor relevante ale unei situații și a implicațiilor acestora.

10. *Imageria mentală* – reprezintă un exercițiu care solicită elevii să își imagineze anumite situații și îi ajută să se focalizeze pe propriile dorințe, aspirații și trăiri relaționate cu situația imaginată.

Preferința pentru anumite instrumente și activități și implicarea frecventă activități corespunzătoare preferinței conduce în general la dezvoltarea abilităților specifice acestora. Abilitățile dobândite determină în timp stabilizarea preferințelor și cristalizarea interesului pentru

domeniul respectiv. Astfel, copiii dezvoltă interese pentru acele activități pentru care se simt capabili și pentru care se așteaptă să obțină rezultate pozitive.

Astfel, devine evident faptul că pentru dezvoltarea intereselor, pe lângă dezvoltarea unor abilități, elevii au nevoie de experiențe de învățare care să le cultive autoeficacitatea și să pună accent pe rezultatele pozitive ale diverselor activități.

Bibliografie:

1. Băban, Adriana, 2001, *Consiliere educațională*, Editura Ardealul, Cluj Napoca;
2. Holban, Ion, 1973, *Orientarea școlară*, Editura Junimea, Iași;
3. Jigău, Mircea, 2001, *Consilierea carierei*, Editura Sigma, București;
4. Plosca, Marin, 2001, *Consiliere privind cariera, aplicații în școală*, Editura Dacia, Cluj-Napoca;
5. Tomșa, Gheorghe, 1999, *Consilierea și orientarea în școală*, Casa de Editură și Presă „Viața Românească”, București.

Beneficiile activităților de timp liber în vederea socializării

Lect. Univ. Dr. Ilioni Cristian
Universitatea din Petroșani, HD

În concepția actuală, activitatea sportivă în timpul liber capătă două aspecte fundamentale: utilitatea practică și lupta împotriva oboselii, plăcerea de necontestat a exercițiilor fizice și a mișcării în aer liber a oamenilor.

Folosirea utilă a exercițiului fizic trebuie întregită cu petrecerea plăcută a timpului în aer liber în activități de agrement, practicând jocurile, sporturile și turismul, precum și activități mai speciale, cum ar fi pescuitul, vânătoarea, cicloturismul.

Dacă timpul liber este folosit judicios, el devine un mijloc de formare a personalității umane, de educație permanentă. Aceste activități libere trebuie organizate cu colegii, prietenii, cu familia atât sub formă necompetițională (plimbări, excursii, jocuri dinamice, înot etc.), cât și sub forma unor competiții. Esențial este ca aceste activități de educație fizică și sport să intre în regimul zilnic de viață al fiecărui individ.

Obișnuirea treptată cu practicarea sistematică a exercițiilor fizice și a mișcării înseamnă modelare, conștientizare și participare activă. Astfel, educația sportivă fizică capătă un caracter proiectiv-formativ, care, împreună cu ceilalți factori educativi (familia, organizațiile de tineret), fac ca acțiunile lor să fie convergente.

Universul și problematica sportului recreativ

Activitatea sportiv-recreativă constituie o necesitate care condiționează randamentul sportiv solicitat cetățeanului indiferent de vârstă și profesie. Prin rolul atribuit de societate, activitățile sportive recreative depășesc dimensiunile unor activități de agrement, înscriindu-se plenar în vastul program de pregătire și formare a cetățeanului pentru muncă și viață

socială. Întregul ansamblu al activităților sportiv-recreative, organizate în scop de fortificare, compensare, destindere și agrement, cunoaște în zilele noastre o extindere din ce în ce mai mare. Integrate organic în viața omului contemporan, ele constituie preocupări constante și majore pentru toți factorii ce se ocupă de pregătirea sportivă, de crearea cadrului adecvat asigurării și păstrării unui echilibru rațional în dezvoltarea ființei umane. Includerea unor noi ramuri de sport, creșterea numărului de participanți, au determinat o implicare sporită în plan financiar din partea organizatorilor. Astfel, au fost situații concrete în care marile concerne care au oferit sume de bani sau servicii organizatorilor s-au implicat în unele domenii participând la hotărâri pentru care nu au competența necesară cu scopul de a-și amortiza mai rapid investițiile.

Numeroasele schimbări și remarcabilele progrese pe care omul le-a cunoscut în special în ultimele cinci decenii, mai ales pe tărâm economic și politic, par a fi asociate cu globalizarea. Astfel, globalizarea se manifestă prin tendințe noi de modificare a echilibrelor de putere, liberalizarea comerțului mondial și accentuarea diviziunii internaționale a muncii. Aceste mutații sunt considerate ca fiind dramatice în toate planurile: economic, politic, social și cultural. Realitățile globalizării arată că este un curent progresist care vizează viitorul căutând să creeze un nou mediu, mentalități noi de extindere și adâncire a legăturilor transnaționale în toate sferele vieții. În noul context, statul este constrâns să accepte un dublu transfer de putere – unul în interior și altul în exterior. Cel în exterior necesită organisme regionale, continentale și internaționale conducând la ruperea unui monopol al statului, dar și o subordonare indirectă, o dependență decizională și materială.

MENȚINEREA ȘI AMELIORAREA STĂRII DE SĂNĂTATE

Lipsa activităților fizice regulate poate contribui la debutul precoce a unor boli, în special cardiovasculare, dar orice creștere al nivelului acestor activități va aduce beneficii asupra stării de sănătate.

Beneficiile exercițiilor fizice – de la prevenirea bolilor până la sporirea încrederii în forțele proprii – sunt greu de ignorat și sunt următoarele:

- îmbunătățesc starea de spirit și imagine de sine, reducând stările de depresie și anxietate;

- combat bolile cronice, controlează tensiunea arterială, nivelul colesterolului prin creșterea nivelului HDL (colesterolul „bun”) și scăderea LDL (colesterolul „rău”), de asemenea ajutând la prevenirea diabetului și a osteoporozei;
- ajută la menținerea controlului asupra greutateii prin arderea caloriilor, efortul depus nu trebuie să fie de intensitate mare și nici să necesite mult timp de practicare (urcatul scărilor, mers, jogging, exerciții compensatorii în pauzele de lucru);
- au rol în îmbunătățirea sistemului respirator, vascular și a funcționării optime a inimii;

În general, nu există contraindicații pentru activitatea corporală, dacă aceasta este adaptată la posibilitățile fiecărui individ și dacă este desfășurată în urma unui control medical. Mijloacele culturii fizice sunt variate în funcție de pregătirea fizică generală și reprezentate de diferite ramuri de sport (body-building, gimnastică aerobică, jogging, înot, ciclism, schi, tenis de câmp etc.).

Practicarea majorității acestor activități fizice presupune o anumită susținere materială determinată de cheltuieli pentru achitarea diferitelor abonamente sau ședințe de pregătire, pentru procurarea echipamentului necesar, deplasarea sau șederea în cadrul natural specific diferitelor ramuri de sport.

În baza informațiilor adunate de la centre și cluburi sportive cât și din discuțiile cu specialiști cu privire la sumele cheltuite în vederea practicării exercițiilor fizice, organizat și individual, dar și pentru tratarea unor afecțiuni – în special cele cardiovasculare – am evidențiat beneficiile pe care le aduc activitățile sportive recreative și de timp liber asupra organismului.

Concluzii

Influența sportului și a activităților fizice asupra omului și societății este complexă, în special datorită efectelor pe care le produce asupra menținerii sănătății, formării și dezvoltării personalității.

Timpul a validat efectele pozitive ale activităților fizice și sportului asupra conceptului de sine, autoaprecierii, anxietății, depresiei, tensiunii și stresului, energiei, dispoziției, eficienței și stării de bine.

Sportul și activitățile fizice contribuie la socializarea oamenilor și îndeosebi a tinerilor în condițiile în care există o bună dirijare. Socializarea în sport nu poate fi promovată decât atunci când sunt puse în evidență calitățile morale. Aptitudinile, deprinderile și regulile acumulate pot fi transferate în orice altă sferă socială și pot fi adaptate la specificul oricărei alte instituții.

Statul, trebuie să intervină în promovarea, organizarea și dezvoltarea "sportului pentru toți", până când populația în majoritatea sa va putea participa la activități sportive, susținută de posibilități financiare proprii, de condiții (infrastructură, baze sportive, materiale, spații accesibile și agreabile) și în special de mentalități favorabile, atitudini pozitive și active la toate nivelurile.

Practicarea sistematică, corectă și conștientă a exercițiilor fizice, cu precădere în timpul liber, atât organizat, cât și independent, creează premisele dezvoltării culturii sportive, ceea ce va determina crearea unei societăți competitive în interiorul Uniunii Europene, aliniată la standardele acesteia.

BIBLIOGRAFIE

1. Angelescu, C., Julea, D., *Timpul liber*, Editura Economică, București, 1997
2. Coakley, J., *Sport in society: issues and controversies*, 7th edition, New York, 2003
3. Epuran, M., *Modelarea conduitei sportive*, Editura Sport-Turism, București, 1990
4. Michel, Bouet, *Les motivations des sportifs*, L' Harmattan, Paris, 1998
5. Mull, R. F., Bayless, K., Jamieson, L., *Recreational Sport Management*, Human Kinetics, 2005
6. Gavriluță, N., *Sociologia Sportului*, Universitatea Alexandru I. Cuza Iași, Facultatea de Educație Fizică și Sport, 2004
7. Văideanu, G., *Conținutul educației fizice și problematica lumii contemporane*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1981

Animalele de companie**Profesor Ilioni Cristina****Liceul Tehnologic „Dimitrie Leonida” Petroșani, HD**

De ros când s-a apucat,
Câinele mi-a și lătrat,
Sub masă să mă strecor
Să prind lecțiile din zbor.

Pisicuța zvăpăiată
Mi s-a prins așa deodată
De picior și mai apoi....
Fix în coșul de gunoi.

Hamsterul din cușca lui
Prinde hinta într-un cui.
Când se-avântă ca să scape,
Nimerește-n libertate.

Din America venit,
Porcușorul e hrănit
De băiat cu-o acadea,
Ce-i rămâne-n gât lui *haplea*.

Iară seara la culcare,
Prin casă ne dau târcoale...
Nu-i nimic, că le pusei
Fiecărui ceai de tei.

Lectura-modalitate de formare a competențelor de comunicare

Prof.înv. primar Jurj Cristina

Colegiul Național "Mihai Eminescu" Petroșani, HD

Trezirea *interesului* pentru lectură este punctul de plecare pe tărâmul cunoașterii și în același timp cheazăia succesului în activitatea școlară pentru fiecare învățător cât și pentru elevii săi.

Copilul în general este lipsit de încredere în forțele lui. Efortul pe care îl face în primele clase pentru a parcurge câteva pagini este uriaș. Lectura propriu zisă nu începe însă decât după ce copilul reușește singur să descifreze cu ușurință ideile ascunse în spatele semnelor grafice, odată cu descifrarea enigmei acestor hieroglife care adesea îi înspăimântă pe copii. Învățătorul și părinții trebuie să sesizeze acest moment dificil din viața psihică a micuțului, pe jumătate înspăimântat de tainele scrisului, pe jumătate crispat de efortul făcut pentru descifrarea unor semne atât de curioase și pline de mister. Numai form, un cititor liniștit, care se cufundă ore întregi în lectura unei cărți. Pentru a-i determina pe copii să devină cititori pasionați este necesar să se formeze cu răbdare și stăruință *gustul* pentru lectură .

Întâlnim adesea copii care ascultă cu mult interes o lectură frumoasă citită de părinți sau de învățător, dar preferă să se joace, sau să-și piardă vremea în modul cel mai neașteptat, fără a fi tentați săptămâni de-a rândul să mai citească și altceva decât ceea ce li se cere către învățător în orele de curs. La acești elevi care au învins deja greutățile începutului, nu mai poate fi vorba de lipsa de interes, ci problema îmbracă alt aspect, gustul pentru lectură nu este încă format.

Lectura cărților constituie o activitate fundamentală pentru întreținerea condiției intelectuale, îmbogățirea cunoștințelor și a limbajului, pentru cunoașterea indirectă a diferitelor universuri și realități. Mai mult decât oricare din tehnicile audio-vizualului prin care sunt

vehiculate valorile culturii, lectura cărții oferă celui care o parcurge, pe lângă satisfacțiile ce le aduce orice fapt inedit, prilejuri unice de reflecție, de meditație...

Lectura îndeamnă la introspecție, angajează valori formative care își pun amprenta pe întregul comportament al cititorului. Tocmai de aceea se apreciază că lectura (cărți , reviste, ziare, diverse publicații), reprezintă una dintre cele mai răspândite și intense activități ale omului modern. O secvență foarte importantă în stimularea interesului pentru lectură și formarea de cititori pasionați este legată de felul în care se recomandă ce să citească și cum să citească, de modul în care noi, cadrele didactice reușim să formăm gustul elevilor pentru lectură, ca mai târziu să se poată transforma în pasiune . Dintre modalitățile aflate la îndemâna noastră pentru dezvoltarea interesului copiilor pentru lectură menționez:

- modelul de cititor oferit de cadrul didactic - citirea/ povestirea incitantă: cadrul didactic trebuie să întrerupă lectura sau povestirea pe care o expune copiilor, într-un moment de maximă atractivitate, lăsându-i pe elevi să-și imagineze continuarea întâmplării (lectura cu predicții);
- organizarea unor concursuri de recitări , ghicitori, finalizate cu recompense;
- desfășurarea unor jocuri literare : „ Bibliotecarul și prietenii săi” , „ Prietenii cărții”;

Jocurile literare sunt mijloace pasionante care-i invită pe copii la lectură. De exemplu, jocul „Recunoașteți povestirea” place mult elevilor și îi determină să citească povestirea pentru a putea câștiga jocul. Elevii sunt împărțiți în grupe de câte patru. Se prezintă câte un fragment dintr-o povestire și li se cere să recunoască titlul și autorul. Câștigă cei care au recunoscut toate povestirile.

La fel se poate desfășura jocul „Recunoașteți personajul” cu deosebirea că din fragmentele prezentate trebuie să recunoască numele personajului și titlul povești.

„Scaunul povestitorului”: după ce elevii fac un exercițiu de redactare liberă, sunt invitați să ia loc pe un scaun, care devine scaunul povestitorului”: Ceilalți elevi le vor pune întrebări , sunt invitați să ia loc pe un scaun, care devine scaunul autorului. Ceilalți elevi le vor pune întrebări în privința scrierii

„ Povestirea în lanț”- este un joc prin care conținutul poveștilor citite este redat de cât mai mulți elevi. Povestea este cunoscută de toții elevii. Elevii sunt așezați în cerc formând un “lanț”. Este numit primul elev să povestească. Acesta povestește un fragment, altul continuă povestirea de acolo de unde s-a oprit primul și tot așa până la sfârșitul acesteia. Copilul care nu

poate continua povestirea, “rupe lanțul” și drept pedeapsă trebuie să citească cu o lectură mai mult.

„ Povestea comună”: Participanții/grupul se așează în cerc. Ei vor crea o poveste comună, fiecare spunând/compunând o parte din poveste . Liderul începe povestea iar ceilalți o continuă pe rând. Nimeni nu știe ce fel de poveste va fi, ea va fi creată cuvânt cu cuvânt.

- recomandarea unor texte literare adecvate vârstei și preocupărilor elevilor; -
- prezentarea unor cărți în așa fel încat să ambiționeze elevii în achiziționarea și lecturarea lor;

Noi,cadrede didactice avem dificila misiune de a-l întoarce pe cititor la carte folosind diverse metode, cât mai active, mai antrenante si mai atractive. Datoria noastră rămâne promovarea unor soluții directe de stimulare a lecturii si încercarea de a optimiza demersul educativ prin realizarea unui schimb de idei, de metode, de activități, de materiale didactice in sprijinul dezvoltării sferei motivaționale a elevului.

Atunci când copiii nu simt lectura ca pe o obligație, ci o caută ca pe o sursă de informare, de bucurie, de relaxare, putem spune că am implinit cu adevărat marea parte din misinea ce o avem.

Tradiții și obiceiuri de iarnă

Prof.înv. primar Jurj Cristina

Colegiul Național "Mihai Eminescu" Petroșani, HD

Sărbătorile de iarnă, îndeosebi cele de Crăciun sunt adevărate sărbători de suflet. Amintirile copilăriei ce ne revin în minte și suflet, zăpezile bogate și prevestitoare de rod îmbelșugat, colindele și clinchetele de clopoței, mirosul proaspăt de brad, dar și de cozonaci, nerăbdarea așteptării darurilor sub pomul de iarnă, toate creează în sânul familiei o atmosferă de basm, liniște sufletească și iubire. Decembrie vine cu sărbătoarea, atât de așteptată de copii, a Sfântului Nicolae.

Câți dintre noi nu au așteptat cu înfrigurare dimineața de 6 decembrie pentru a se uita dacă Moșu' a lăsat ceva în ghețele pregătite de cu seară? Acest obicei al darurilor aduse de Moș Nicolae, s-a împământănit mai mult la oraș. Este posibil să fie un împrumut din țările catolice, unde Moș Crăciun este cel care pune daruri în ghețe sau ciorapi anume pregătiți.

Copiilor li se poate întâmpla ca Moș Nicolae să aducă și câte o vârguță (pentru cei obraznici). Rolul de ocrotitor al familiei cu care a fost investit de religia ortodoxă Sfântul Nicolae îi dă dreptul să intervină în acest fel în educația copiilor. De la Sfântul Nicolae și până la Sfântul Ion, românii se simt în sărbători. Cel mai așteptat este însă, Crăciunul, considerat ca sărbătoare a nașterii Domnului. Oamenii au cultivat-o de-a lungul timpului, creând tradiții și obiceiuri adaptate culturii lor specifice.

Crăciunul mai este numit și sărbătoarea familiei fiind ocazia când toți se reunesc, părinți, copii, nepoți făcându-și daruri, se bucură de clipele petrecute împreună în jurul mesei, cu credința că prin cinstirea cum se cuvine a sărbătorilor vor avea un an mai bogat. La sate, îndeosebi sunt păstrate mult mai bine datinile acestei perioade a anului.

Una dintre cele mai răspândite datini la noi este **colindatul**, un ritual compus din texte ceremoniale, dansuri și gesturi. Astfel în ajunul Crăciunului, cete de colindători, costumate

tradițional, urează pe la casele gospodarilor pentru sănătate, fericire și prosperitate, împlinirea dorințelor în noul an.

Colindatul

Colindatul deschide de obicei ciclul celor 12 zile ale sărbătorilor de Anul Nou. La colindat participă tot satul tradițional, deși efectiv colindă doar copiii și flăcăii, constituiți în cete, ceata fiind alcătuită după o orânduială bine stabilită, având o ierarhie proprie, un conducător și un loc de întâlnire. Ea este structura care stăpânește, în timpul sărbătorilor Anului Nou, viața satului. Amploarea colindatului este determinată de "Festum incipium" al Anului Nou, caracter care a imprimat obiceiurilor legate de noul an nuanțe de ceremonie deschisă, primitoare de înnoiri. Tot ce se petrece în această perioadă trebuie să aibă un caracter augural, colindele caracterizându-se prin crearea unei atmosfere pline de optimism în care se formulează dorințe și năzuințe ale oamenilor, acesta atingând chiar limitele fabulosului. **Iată Urarea colindătorilor :**

"Bună dimineața la Moș Ajun

Că-i mai bun a lui Crăciun

Porcii grași și unturoși

Și oamenii sănătoși.

Oile lănoase,

Vacile lăptoase,

Boii trăgători,

Caii-ncurători.

La anul și la mulți ani!"

Gazdele oferă colindătorilor (în forma tradițională a obiceiului) colăcei numiți "colindeți", fiind semn de belșug și roade bogate.

Pe lângă colindele religioase există și un vechi colind laic : **Capra**.

„Mersul cu capra”

Acest obicei ține, de regulă, de la Crăciun până la Anul Nou. Măștile care evocă la Viflaim personaje biblice sunt înlocuite aici de masca unui singur animal, al cărui nume variază de la o regiune la alta: cerb în Hunedoara, capră sau țurcă în Moldova și Ardeal, borița (de la bour) în Transilvania de sud. În Muntenia și Oltenia, capra e denumită "brezaia" (din cauza înfățișării pestrițe a măștii) și obiceiul se practică mai ales de Anul Nou.

Capra se alcătuește dintr-un lemn scurt, cioplit în formă de cap de capră, care se învește cu hârtie roșie. Peste această hârtie se pune o altă hârtie neagră, mărunț tăiată și încrețită în forma părului. În loc de aceasta se poate lipi și o piele subțire cu păr pe ea.

În dreptul ochilor se fac în lemn două scobituri unde se pun două boabe de fasole mari, cu pete negre, peste care se lipește hârtia neagră cu încrețituri sau pielea cu păr. Are două cornițe, frumos împodobite cu hârtie colorată, pe care se află înșirate mărgelile. În dosul coarnelor se află o oglindă care răsfrânge foarte mândru lumina de pe la casele unde intră capra noaptea.

În partea de jos a capului, se pune falca de jos, care se mișcă în jurul unui cui care nu se vede. Această falcă este îmbracată la fel ca și capul. Sub ceafă este o gaură în care se pune un băț lung de un cot, de care se ține capra. De partea de dinaintea fâlcii de jos se află atârnat un clopoțel, iar de partea de dinapoi se află legată o sârmă. Dacă această sârmă se lasă slobodă, partea de dinaintea fâlcii de jos atârână și astfel gura caprei se deschide.

Dacă s-ar trage scurt de sârmă, gura caprei s-ar închide printr-o clămpăneală seacă, de lemn.

Firește clopoțelul sună. Atât bățul, cât și sârma sunt acoperite cu un țol cu motive populare, care acoperă astfel pe cel ce va ține capra de băț, va clămpăni-o și va juca-o, are legate pe dinauntru niște cercuri de sârmă sau de lemn.

Masca este însoțită de o ceată zgomotoasă, cu nelipsiții lăutari ce acompaniază dansul caprei. Capra saltă și se smucește, se rotește și se apleacă, clămpănind ritmic din fâlcile de lemn.

Un spectacol autentic trezește în asistență fiori de spaimă. Mult atenuat în forma sa citadină actuală, spectacolul se remarcă mai ales prin originalitatea costumului și a coregrafiei.

Cercetătorii presupun că dansul caprei, precum și alte manifestări ale măștilor (căiuții-feciori travestiti în crai, țurca-mască de taur ..), întâlnite în satele românești la vremea Crăciunului provin din ceremoniile sacre arhaice închinare morții și renașterii divinității.

Acestea sunt în fapt, jocuri cu măști și costumații speciale confecționate de meșteri locali și care ironizează personajele negative ale lumii satului. Colindătorii sunt așteptați în casele lucind de curățenie și frumos împodobite și sunt răsplătiți de gospodari cu covrigi, fructe, nuci, colăcei sau chiar bani. Cei adulți sunt invitați la o țuică fiartă, vin și cozonac. Se aud de asemenea colinde precum: Steaua sus răsare sau Bună dimineața la Moș Ajun.

Ecourile primelor colinde răsună încă din noaptea de 23 spre 24 decembrie. În Ajun numai copiii colindă, deoarece ei simbolizează puritatea, curățenia sufletească. Cete de copii înarmați cu clopoței și bice, șiraguri de zurgălăi, încep “a colinda/ pe la case a ura”, strigând pe la uși și la ferestre “Bună dimineața la Moș Ajun/ Ne dați ori nu ne dați”. Tradiția spune că nu este bine să respingi colindul, deoarece astfel respingi și binecuvântările acestuia și nu-ți va merge bine tot anul. Gazdele ies în ușă și-i poftesc pe micuți în casă, servindu-i cu tradiționalii covrigei, cu nuci și mere, cu colaci făcuți în casă și gogoși proaspete.

De Anul Nou trebuie să ai casa curată, masa bogată, să porți haine noi și să confecționezi un lucru, cât de mic, ca să ai prosperitate. Tradiția spune că în noaptea dintre ani este bine să faci mult zgomot, ca să alungi spiritele rele. Întâmpină noul an cu muzică, joc și voie bună, ca să-ți fie mai bine. Tot de Anul Nou există obiceiul de a nu arunca nimic, pentru că-ți dai norocul din casă. Nu împrumuta bani și nu face datorii în prima zi, deoarece vei fi mereu în pierdere. La trecerea dintre ani, fix la ora 00.00, pune-ți o dorință, pentru că are toate șansele să ți se îndeplinească. Aduce noroc să mănânci pește sau carne de porc de Anul Nou. Poartă haine roșii în noaptea de Revelion și vei fi vigilent, iubit și plin de energie tot anul.

Evită garderoba de culoare neagră, pentru că ea va atrage evenimente triste în viața ta. Miezul nopții trebuie să te prindă cu bani în buzunar, ca să obții câștiguri importante și în restul anului. Prima persoană care-ți bate la ușă în anul următor trebuie primită. Se spune că dacă este bărbat, peste an, drumul tău va fi curat ca lacrima și eforturile îți vor fi încununare de succes. Dacă e femeie, va fi străbătut de multe încercări grele. Dacă lași o lumânare sau o lampă aprinsă în noaptea de Anul Nou până la ziuă, vei avea un an luminos și îmbelșugat. La ora 00.00

deschide ușa, „anul vechi să iasă, cel nou să intre” și sărută-ți partenerul de viață ca să fii fericit în cuplu. Nu folosi foarfecele pentru că-ți tai norocul și nu plânge, fiindcă așa va fi tot anul.

Primește colindătorii pentru că, prin formulele lor magice, dansul și gesturile specifice scenariilor, ei îți aduc sănătate și belșug.

În noaptea de trecere spre noul an auzim uratul cunoscut sub numele de *Plugușor*, obicei legat de speranța fertilității:

“Aho, aho, copii și frați,
Stați puțin și nu mânați,
Lângă boi v-alăturați
Și cuvântul mi-ascultați.

Ia mai mânați, măi!
Hăi, hăi...

.....
De urat, am mai ura,
Dar mă tem că va-nsera,
Pe-aici, pe la dumneavoastră,
Departa de casa noastră.
Și ne-așteaptă și-alte case,
Cu bucate mai gustoase,
Cu pâine caldă pufoasă,
Cu vinul de viță-aleasă,
Cu Cotnar de Drăgășani,
La anul și la mulți ani!”

În ziua de Anul Nou auzim uratul cunoscut sub numele „*Sorcova*”

Aparținând obiceiurilor de Anul Nou, umblatul cu sorcova e mai cu seamă bucuria copiilor. Aceștia poartă o crenguță înmugurită de copac sau o sorcovă confecționată dintr-un băț în jurul căruia s-au împletit flori de hârtie colorată.

Numele de sorcovă vine de la cuvântul bulgar “surov” (verde fraged), aluzie la ramura abia îmbobocită, ruptă odinioară dintr-un arbore.

Înclinată de mai multe ori în direcția unei anumite persoane, sorcova joacă întrucâtva rolul unei baghete magice, înzestrate cu capacitatea de a transmite vigoare și tinerețe celui vizat. Textul urării, care amintește de o vrajă, nu face decât să întărească efectul mișcării sorcovei. Obicei augural din ciclul manifestărilor închinat întâmpinării Anului Nou. Însemnul ritual este alcătuit

dintr-un băț sau o ramură verde, împodobită. Obiceiul se practică de către un băiat, iar gazdelor li se adresează urări de bun augur, invocându-se sănătatea, belșugul și prosperitatea.

Sorcova

*"Sorcova, vesela,
Să trăiți, să-mbătrâniți,
Ca un păr, ca un măr,
Ca un fir de trandafir,*

*Tare ca piatra ,
Iute ca săgeata,
Tare ca fierul,
Iute ca oțelul.
La anul și la mulți ani!"*

Autoevaluarea

Profesor Cerna Delia

Colegiul Național "Mihai Eminescu" Petroșani, HD

Evaluarea reprezintă o componentă principală și indispensabilă procesului educativ, nu poate fi confundată cu notarea elevilor și se constituie din mai multe activități, desfășurate pe etape, având caracterul unui proces. În urma emiterii informațiilor se va afla mereu măsurarea și aprecierea făcută de profesori.

Actul evaluării nu reprezintă un scop în sine, ci urmărește îmbunătățirea calitativă a procesului de învățământ, sugerând constant posibilități de optimizare a acestuia. Evaluarea va trebui să fie atât de rațională, încât să încurajeze efortul de autoevaluare corectă a propriei activități.

Autoevaluarea este într-o legătură directă cu noile orientări din didactica contemporană, când se pune tot mai mult accent pe dezvoltarea metacogniției prin implicarea tot mai evidentă a elevului în a reflecta asupra proceselor sale de învățare și, implicit, asupra obstacolelor care o obstrucționează.

Autoevaluarea conține două caracteristici fundamentale care, în fond, condiționează și realizarea ei, și anume:

- a) necesitatea ca elevul să cunoască în mod evident obiectul evaluării, care poate fi un obiectiv, o competență sau un element specific;
- b) necesitatea ca aceste criterii distincte să-i fi fost comunicate anterior.

Aceste două cerințe specifice autoevaluării pot fi onorate dacă elevii beneficiază de grile de evaluare concepute în mod special pentru a facilita realizarea autoevaluării, în structura acestora delimitându-se și obiectul evaluării, dar și criteriile care trebuie respectate când se desfășoară acest proces.

Raportând această modalitate la funcțiile evaluării, mai mulți specialiști apreciază că autoevaluarea se constituie într-un mijloc foarte important pentru realizarea reglării instruirii, a ameliorării acesteia, prin introducerea unor modificări în modul ei de desfășurare.

Admițându-se faptul că autoevaluarea prezintă o serie de avantaje pentru evoluția cognitivă ulterioară a elevilor, trebuie să se conștientizeze totuși că această modalitate de evaluare alternativă nu se dezvoltă de la sine, dacă profesorul nu crează situațiile care s-o favorizeze și, evident, în cazul în care elevii nu au nici motivația necesară pentru a se implica într-un demers autoevaluativ.

L. Allal (1999, pp. 35 - 56) apreciază că principalele atuuri ale autoevaluării sunt următoarele:

- a) în planul personal, autoevaluarea oferă elevilor ocazia de a-și dezvolta autonomia, deoarece ei ajung să transfere în diverse situații abilitatea de a evalua realizările lor;
- b) în plan pedagogic, autoevaluarea permite elevilor să îndeplinească o funcție altădată rezervată profesorului; acesta dispune astfel de mai mult timp pentru a satisface nevoile individuale de învățare ale elevilor săi;
- c) în plan profesional, elevii dezvoltă, prin practicarea autoevaluării, abilități din ce în ce mai importante în lumea muncii unde se întâmplă adesea ca o persoană să fie nevoită să împărtășească aprecierea propriei sale performanțe.¹

În consecință, cadrul didactic trebuie, pe de o parte, să-i inițieze pe elevi în activități de autoevaluare astfel încât aceasta să devină tot mai rafinată de la o etapă la alta a instruirii, iar, pe de altă parte, să identifice și pârgھیile prin intermediul cărora elevii să devină tot mai motivați pentru acest gen de activitate.

Calculatorul – mijloc de învățământ

Prof.înv. primar Vulc Elena Mihaela

Colegiul Național „Mihai Eminescu” Petroșani, HD

Realizarea obiectivelor procesului de învățământ impune ca necesară, în diferite etape ale învățării, intuirea obiectelor, proceselor, fenomenelor realității, fie direct, fie prin intermediul unor substitute, cum ar fi prezentarea acestora cu ajutorul calculatorului.

Calculatorul poate fi folosit atât în procesul de predare-învățare cât și în cel de evaluare, implicit în cadrul tuturor metodelor didactice:

- în metodele de comunicare: explicația, descrierea - putem transmite informații într-un mod adecvat și accesibil cu ajutorul calculatorului, realizând diverse prezentări în Power Point.

- învățarea prin descoperire – este o strategie complexă de predare-învățare care oferă elevilor posibilitatea de a dobândi cunoștințele prin efort personal, independent. Astfel se poate prezenta o imagine cu ajutorul calculatorului provocându-i pe aceștia să descopere diverse fenomene, procese etc; Ex. Tema: Surse de energie, se prezintă o imagine cu un lanț de transformări energetice pe care elevii îl vor identifica.

- problematizarea – modalitatea de a crea în mintea elevului o situație conflictuală intelectuală pozitivă, determinată de necesitatea cunoașterii unui obiect, fenomen, proces etc. Specificul metodei constă în faptul că profesorul nu comunică pur și simplu, ci îi pune pe elevi în situația de a descoperi, în urma creării unei situații problematice.

- modelarea – reprezintă modalitatea de studiu, a unor obiecte, fenomene, procese etc. Prin intermediul unor copii materiale și ideale ale acestora, denumite modele, capabile să evidențieze (reproducă) caracteristicile esențiale ale realității studiate, sau să ofere informații despre acestea.

- studiul de caz – este o modalitate de a analiza o situație specifică, particulară, reală sau ipotetică, modelată sau simulată, care există sau poate să apară într-o acțiune, fenomen, sistem etc. de orice natură, denumit caz, în vederea studierii sau rezolvării lui, în raport cu nevoile

înlăturării unor neajunsuri sau a modernizării proceselor, asigurând luarea unor decizii optime în domeniul respectiv. Tema studiului de caz poate fi prezentată cu ajutorul calculatorului pentru eficientizarea timpului alocat.

- metoda elaborării proiectelor – utilizată individual sau în grup, poate fi ușor îndeplinită atunci când elevii au la dispoziție calculatorul, unde folosind Internetul pot găsi diverse informații utile.

Pentru evaluare – folosind calculatorul se pot crea diverse teste care să fie atractive pentru elevi și care să sesizeze imediat răspunsurile greșite.

Avantaje și limite în utilizarea calculatorului ca mijloc de învățământ.

Avantaje:

- stimularea capacității de învățare inovatoare adaptabilă la condiții de schimbare socială rapidă;
- consolidarea abilităților de investigare științifică;
- întărirea motivației elevilor în procesul de învățare;
- stimularea gândirii logice și a imaginației;
- dezvoltarea culturii vizuale;
- formarea deprinderilor practice utile;
- asigurarea unui feed-back permanent, profesorul având posibilitatea de a reprojeta activitatea în funcție de secvența anterioară;
- facilități de prelucrare rapidă a datelor, de efectuare a calculelor, de afișare a rezultatelor, de realizare de grafice, de tabele;
- determină o atitudine pozitivă a elevilor față de educația tehnologică;
- elevul poate parcurge materialul avut la dispoziție în ritmul propriu și nu mai este nevoie să rețină cantități uriașe de informații. Trebuie să știe doar să gândească logic și să localizeze informația de care are nevoie;
- posibilitatea de a dirija învățarea unui număr mare de elevi;
- mesajele transmise pot fi stocate permanent sau temporar, procesul învățării este cu mult facilitat și eficientizat.
- cum comunicarea electronică nu folosește nimic fizic, banii cheltuiți pentru achiziționarea hârtiei, pentru imprimat și alte astfel de costuri sunt evitate.

Dezavantaje:

- necesită un volum mare de muncă și mult timp pentru elaborarea lecțiilor de către profesor;
- uneori împiedică elevul să-și dezvolte capacitățile creatoare;
- poate produce afecțiuni fizice și psihice ale organismului;

Prezența profesorului în momentul aplicării instruirii asistată de calculator este discretă, dar esențială. Cadrul didactic este cel care ghidându-se după experiența și cunoștințele sale, stabilește momentul și modul în care se face uz de această metodă. Rolul profesorului nu poate fi suplinit de calculator, echipamentul electronic fiind un mijloc prin care educatorul își poate etala măiestria în activitatea didactică.

BIBLIOGRAFIE:

1. Matei, S.; Sârbu, I.; Cosma, D.; Sârbu, M. A., (2006), *Metodica predării Educației tehnologice*, Ed. Arves;

Proiect Didactic

Profesor Ludinașiu Ramona
Colegiul Național „Mihai Eminescu” Petroșani, HD

- **Data:** 21.10.2021
- **Clasa:** a IX-a A
- **Școala:** Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” Petroșani
- **Profesor:** Ludinașiu Ramona
- **Obiectul:** Limba și literatura română
- **Aria curriculară:** Limbă și comunicare
- **Subiectul lecției:** Noțiuni de vocabular. Relații semantice.
- **Tipul lecției:** Lecție de formare a priceperilor și deprinderilor
- **Obiectivul fundamental:** Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în receptarea și producerea diferitelor situații de comunicare
- **Obiective operaționale:**
  - a) cognitive. La sfârșitul orei, elevul trebuie să știe:
    - să cunoască sensul corect al cuvintelor;
    - să utilizeze corect achizițiile lingvistice dobândite;
    - să identifice erorile semnatice (pleonasm, cacofonie, tautologie, confuzii paronimice, etc)
  - b) psihomotorii:
    - să conștientizeze importanța îmbogățirii vocabularului;
    - să-și motiveze corect, logic, opțiunile, folosind normele studiate;

Strategia didactică.

- a) Metode și procedee: exercițiul, investigația în grup, conversația, demonstrația.
- b) Forme de organizare a activității elevilor: activitate pe grupe și activitate frontală.
- c) Mijloace didactice: instructajul, fișele de lucru.

Bibliografie.

1. Maria Boacă, Silvestru Boacă, Marcel Crihană, Manual preparator de gramatică a limbii române, București, Editura Mondan, 1996.
2. Ioan Derșidan, Metodica predării limbii și literaturii române, Oradea, Biblioteca revistei „Familia”, 1999.
3. Doina Ruști, Limba și literatura română – Manual pentru clasa a IX-a, Ed. Niculescu, București, 2004.

SCENARIUL DIDACTIC

Secvențele lecției	Activitatea profesorului	Activitatea elevilor	Strategii didactice	Evaluarea
1. Organizare 5 minute	Profesorul asigură un climat adecvat procesului educațional, verifică prezența la clasă și tema pentru acasă.	Elevii prezintă scurtele compuneri ce includ variate unități frazeologice (clișee lingvistice de circulație internațională și expresii populare) și cuvinte neologice.	Conversația	
2. Actualizarea unor cunoștințe anterioare 5 minute	Profesorul solicită definirea succintă a noțiunilor de vocabular (sinonime, omonime, antonime, paronime) cu scurte exemplificări. Profesorul atrage atenția asupra unor abateri gramaticale ce atentează asupra simțului estetic și a bunului simț în materie de limbaj, amintind o serie de asocieri inestetice care generează: cacofonia, pleonasmul, tautologia, etc.	Elevii disociază între cuvinte cu aceeași semnificație, cuvinte cu formă sinonimă dar înțeles diferit, cuvinte distincte ca formă și semnificație sau cuvinte ce prezintă o structură fonetică similară dar din punct de vedere semantic sunt total diferite.	Descoperire	Evaluarea inițială Evaluarea informației stocate în cadrul lecției precedente și a temei pentru acasă.
3. Evocare 10 minute	Profesorul atrage atenția asupra importanței utilizării adecvate a noțiunilor dobândite și îmbogățirii permanente a limbajului personal. Relațiile semnatice reflectă posibilitatea combinării elementelor lexicale dintr-un text, însă nu sub orice formă.	Elevii se familiarizează cu variatele exerciții de vocabular redactate pe fișele de lucru individuale sau colective. Exercițiile au ca scop formarea deprinderilor în ceea ce privește folosirea corectă a achizițiilor lingvistice.	Descoperirea Conversația	

<p>4. Realizarea sensului</p> <p>20 minute</p>	<p>Incompatibilitatea semantică între termeni, necunoașterea sensului cuvintelor, folosirea aleatorie a noțiunilor de vocabular poate genera numeroase erori gramaticale inacceptabile.</p> <p>Profesorul va dirija activitatea didactică și va oferi diverse indicii pentru clarificarea enunțurilor formulate.</p> <p>Profesorul va coordona investigația pe grupe, încurajând elevii din toate grupele să participe la soluționarea exercițiilor.</p>	<p>Elevii își vor îmbunătăți cunoștințele prin efectuarea unor exerciții de vocabular.</p> <p>Fișa de exerciții este anexată prezentului proiect.</p>	<p>Învățarea prin descoperire</p> <p>Explicație</p> <p>Investigația în grup</p> <p>Dezbateră problematizată</p>	<p>Evaluarea capacității de concentrare și argumentare.</p>
<p>5. Asigurarea feedback-ului</p> <p>2 minute</p>	<p>Se realizează pe parcursul lecției și prin aprecierile pe care profesorul le face asupra sarcinilor efectuate în grup.</p>	<p>Se realizează prin întrebări și prin receptivitatea pe care fiecare grup o manifestă la sugestia profesorului.</p>		<p>Observarea sistematică a elevilor</p>
<p>6. Reflecția</p> <p>5 minute</p>	<p>Pentru o fixare a activității grupelor de elevi, profesorul va insista asupra utilizării adecvate a lexicului.</p>	<p>Elevii își vor analiza nivelul de cunoștințe dobândit.</p>	<p>Munca în echipă</p> <p>Conversația</p>	<p>Evaluarea muncii în echipă.</p>
<p>7. Evaluarea formativă</p> <p>4 minute</p>	<p>Aprecierea activității fiecărei grupe de elevi.</p> <p>Profesorul va repartiza sarcini individuale de</p>	<p>Elevii vor face distincție între omonime și cuvinte polisemantice, între unități frazeologice și clișee</p>	<p>Conversație</p>	<p>Evaluare formativă</p> <p>Evaluarea capacității de</p>

	lucru pentru a evalua cunoștințele fiecărui elev.	lingvistice care generează așa-zisul „limbaj de lemn”.		a comunica observații clare, pertinente asupra temei dezbătute.
8. Asigurarea transferului 2 minute	Profesorul va comunica tema pentru acasă și va oferi indicații.	Elevii își vor însuși indicațiile minime la nivelul exercițiilor de limbă și comunicare, existente în manual, la pagina 131.	Conversație	Temă pentru acasă.

Încotro se îndreaptă lectura?

Prof. Solomon Oana- Melinda

Colegiul Național "Mihai Eminescu" Petroșan, HD

În vremurile în care trăim asistăm la o schimbare vertiginoasă a lumii, totul fiind coordonat de către calculator și internet. Fie că ne place sau nu, internetul face parte integrantă din viața omului modern, de neconceput în absența lui. Mai avem nevoie de lectură în aceste condiții? Pentru societatea contemporană, în care diversitatea, cultura și limbajul adecvat încă mai reprezintă valori sociale, răspunsul este afirmativ, lectura reprezentând deocamdată cea mai adecvată cale de atingere a acestor deziderate.

Tehnologia este o realitate a lumii moderne, un domeniu în continuă schimbare, care poate aduce beneficii enorme în sistemul de educație, dacă este folosită într-un mod eficient și adaptat. În momentul de față există pe internet numeroase biblioteci digitale, intens accesate. La fel, ni se pare rezonabil să acceptăm că o ecranizare de calitate, poate suplini parțial lectura unei cărți. În ultimele luni, școala românească a fost nevoită să treacă de la tablă și markere la lecții online și aplicații de videoconferință, făcând un salt uriaș.

Unde încep atunci problemele? Problemele încep când copiii, de la cea mai fragedă vârstă, sunt uitați de părinți în fața televizorului sau la tastatura calculatorului, jucând în neștire jocuri stereotipe sau navigând nesupravegheați pe internet.

De ce este preferabilă lectura? În primul rând, nu dezvoltă o asemenea dependență. Cazurile de „dependență” sunt rare și se întâlnesc, mai cu seamă, în rândurile elitei intelectuale umaniste, a marilor creatori. În al doilea rând, cartea nu generează câmp electromagnetic, ale cărui consecințe asupra organismului uman, în general, și asupra activității cerebrale, în mod special, nu sunt pe deplin cunoscute și evaluate, dar s-au tras deja numeroase semnale de alarmă. Mai mult, cartea nu poate fi în aceeași măsură dăunătoare aparatului vizual. Apoi, lectura, și aici trebuie să precizez că mă refer la lectura de calitate, dezvoltă vocabularul, amplifică exponențial aria subiectelor accesibile, propagă bunele modele, stimulând, în acest fel, comunicarea.

Prin lectură sunt deschise căi de înțelegere a lumii. Cititorii sunt puși în contact mediat cu mari gânditori și personalități, este facilitată prin lectură, transmiterea valorilor de la o generație la alta, spre deosebire de internet și televiziune, care au ca spațiu predilect cotidianul. Lectura stimulează gândirea și creativitatea. Am lăsat la urmă acest argument, fără pretenția de a le fi enumerat pe toate, pentru că aici se ascunde și o slăbiciune a cărții: ea acționează prin cuvânt. În consecință, lectura presupune un efort de reprezentare. Citind, configurăm spații, cadre și peisaje, personaje, ne imaginăm situații, construim imagini într-un mod personal. Televiziunea și jocul pe calculator scutesc utilizatorul de efortul de imaginație, adăugând la cuvânt imaginea și sunetul - pagini întregi de descriere sunt înlocuite cu un singur cadru, personajele au chip gata determinat, au un timbru al vocii, coloana sonoră vine și ea să faciliteze efortul de înțelegere, lucrurile sunt pe jumătate procesate. Mai mult, jocurile pe calculator, din ce în ce mai evolute, dau copilului posibilitatea să intervină direct în cursul acțiunii. În povestea citită, el poate cel mult să se identifice cu un personaj, în joc el este personajul dorit, poate să reia totul de la început, ori de câte ori vrea, și să schimbe deznodământul.

Cum atragem copiii spre lectură? Lucrurile se schimbă, noile generații nu se mai mulțumesc cu un rol pasiv, ele reclamă un rol participativ, creativ. În primul rând copilului trebuie să i se citească povești. În jurul lecturii trebuie creată o atmosferă plăcută. Povestea trebuie împletită cu dialogul. Trebuie să ne asigurăm că ascultătorul nostru înțelege și participă. Copilul trebuie solicitat să-și exprime părerea despre cele citite, să anticipeze, să configureze finaluri posibile. O condiție esențială în formarea unui cititor este să ne luăm toate măsurile de precauție pentru a asigura ușurința actului citirii, aceasta însemnând depistarea precoce a defectelor de vedere și a oricăror dificultăți de natură fizică sau psihică existente. Fără transformarea actului citirii propriu-zise într-un automatism, prin exercițiu consecvent, nu se poate ajunge la lectură. Textele trebuie să fie adecvate vârstei, capacității de înțelegere și înclinațiilor manifestate de copil. Alegerea lor trebuie să fie personalizată și să dovedească o bună cunoaștere a profilului psihologic al destinatarului. Este adevărat că poveștile sunt nemuritoare, dar generațiile se schimbă și au alte centre de interes.

Chiar dacă se configurează ideea că elevii asociază, din ce în ce mai des, chiar și lectura cu internetul, acesta nu va înlocui niciodată total cartea tipărită, rolul acesteia neputând fi ignorat, fiind mai mult decât constructiv.

Bibliografie:

1. Ausubel, D., Robinson, F.-Învățarea în școală, București, E.D.P., 1989;
2. Gheorghe V., Criveanu N., Drăgulescu A., Efectele micului ecran asupra minții copilului, București, Editura Prodromos, 2007.

Interculturalitatea în educație

Profesor Solomon Oana- Melinda

Colegiul Național "Mihai Eminescu" Petroșani, HD

Într-o perioadă în care unul dintre cuvintele foarte des utilizate este schimbarea, valorile pe care vechii greci își întemeiau existența - adevăr, bine, frumos - rămân totuși de o indubitabilă actualitate. Evoluțiile istorice jalonate de cele trei mari revoluții politice moderne (engleză, americană și franceză) le-au adăugat însă și altele menite să fortifice nucleul tare al cadrului valoric pe care se construiește actualul model cultural european; aceste noi valori sunt legalitatea, libertatea, egalitatea, fraternitatea/solidaritatea și sentimentul creștin al sacralului. A fi european înseamnă a împărtăși valorile europene, interiorizând referențialul său axiologic, independent de zona de origine. Modelul cultural european nu are granițe geografice, el fiind împărtășit și de țări precum Japonia sau Australia.

În societatea modernă, diversitatea - în sens larg – indiferent dacă este de natură culturală sau lingvistică – poate fi pusă pe seama a doi factori importanți: intensificarea migrației și noile tehnologii de informare și comunicare.

Interculturalitatea în educație a devenit o realitate care trebuie fructificată în școală. Pluralitatea culturală pune nu numai problema apărării diferențelor, ci și a dialogului cultural, care recunoaște că fiecare dintre noi trebuie să contribuim la îmbogățirea experienței umane și că fiecare dintre ele este un efort de universalizare a unei experiențe particulare. Multiculturalitatea nu este dușmanul universalismului european, ci o altă formă a lui.

Educația interculturală permite structurarea unei identități culturale deschise, având ca scop:

- îndrumarea tinerilor pentru a asimila o cultură în perspectivă antropologică;
- înțelegerea punctului de vedere al altuia prin poziționarea relativistă;
- legitimarea identității culturale, împiedicând sacralizarea;
- asigurarea respectului diferențelor, dar în cadrul unor sisteme de atitudini reciproce.

Interculturalismul implică înțelegerea, aprecierea și valorizarea culturii proprii, la care se adaugă respectul bazat pe o informare autentică și pe construirea curiozității față de cultura etnică a celuilalt. Interculturalitatea este un proces ce se produce la intersecția dintre culturi, nefiind un scop în sine, dar care poate deveni o finalitate atunci când sunt sesizate transformările nefirești sau comportamentele nefaste la acest nivel de intersectare a culturilor.

Fenomenul educațional în general și educația interculturală în special reprezintă una dintre cele mai importante pârgii de restructurare a societății românești, în vederea angrenării cu succes a acesteia în procesul deosebit de complex al integrării europene. În privința obiectivelor specifice ale educației interculturale, ele se referă la trei nivele relaționate și de egală importanță:

- dobândirea de cunoștințe privind cultura în general și impactul acesteia asupra comportamentelor individuale și de grup, privind propria cultură / propriile culturi și privind alte culturi;
- dezvoltarea de deprinderi legate de viață într-o societate multiculturală / interculturală (conștientizarea propriilor determinări culturale, stereotipuri și prejudecăți, identificarea acestora la ceilalți, capacitatea de a relativiza punctele de vedere, abilități comunicaționale și relaționale);
- formarea de atitudini, cum ar fi respectul pentru diversitatea culturală, pentru identitatea culturală proprie și a celorlalți, refuzul discriminării și intoleranței;

Constantin Cucuș spunea:“Educația interculturală vizează o abordare pedagogică a diferențelor culturale strategice prin care se iau în considerație specificitățile spirituale sau de alt gen (diferențe de sex, diferența socială sau economică), evitându-se pe cât posibil riscurile ce decurg din schimburile inegale dintre culturi sau, și mai grav, tendințele de atomizare a culturilor.” Cu toate că diversele aspecte ale educației pentru înțelegere internațională sunt interdependente, cele mai bine individualizate sunt:

- educația pentru drepturile omului;
- educația pentru democrație și civism;
- educația pentru pace și dezarmare;
- educația pentru toleranță;
- educația pentru dezvoltare;
- educația pentru mediu;
- educația interculturală.

În privința interculturalității, rolul școlii este de a-i învăța pe tineri cum să conviețuiască într-o lume marcată de diferențe lingvistice și culturale, prin acceptarea acestora, dar și prin

identificarea și însușirea valorilor care îi unesc. Cum poate școala să abordeze și să se implice activ în problematica păstrării identității în cadrul mai larg, aparent contradictoriu, al toleranței față de diversitatea culturală? Este educația aptă să joace un rol hotărâtor în reconcilierea acestor concepte?

Educația multiculturală în societatea modernă nu este numai o chestiune de descoperire a bogăției și varietății de aspecte de această natură în cadrul clasei de elevi. Copiii pot proveni din medii culturale diferite, dar de asemeni și profesorii, școala și comunitatea. Toleranța față de aspectele mai puțin cunoscute și căutarea celor complementare trebuie să devină atitudini esențiale, care să stea la baza noului curriculum al sec. al XXI-lea. Identificarea valorilor comune poate deveni o sarcină dificilă dacă nu este însoțită de recunoașterea beneficiilor care decurg din această diversitate.

Școala poate deține un rol major în păstrarea spiritului de libertate și toleranță al tinerei generații. Într-o lume marcată de diferențe culturale și lingvistice, școala trebuie să îi învețe pe tineri să conviețuiască într-o societate deschisă și liberă, fundamentată pe autoritatea valorilor împărtășite. Înțelegerea și însușirea concepției conform căreia interculturalitatea înseamnă demnitate și respect acordate individului devine, astfel, o necesitate. Oamenii ca ființe raționale pot dezvolta aceste valori numai folosindu-le, exprimându-le și explorându-le împreună, ca membri ai unei comunități caracterizate prin diversitate. Valorile idealurilor democratice și ale toleranței față de diferențe sunt mult mai ușor de conștientizat atunci când sunt rezultate din experiență mai degrabă decât din instrucție formală. Cercetările din domeniul științelor sociale demonstrează că tinerii expuși interacțiunilor inter-etnice au o mai mare capacitate de a identifica valorile comune între diverse grupuri, de a recunoaște faptul că și conflictele pot produce valori atunci când sunt abordate corespunzător și de a se angaja mai activ în promovarea înțelegerii și colaborării etnice. Mai mult, aceștia demonstrează o implicare mai puternică în problemele comunității și în acțiuni de voluntariat și sunt mult mai dispuși să-și desfășoare activitatea în medii sociale diverse din punct de vedere etnic.

În această direcție, scopul procesului educativ modern este formarea elevilor pentru realitățile complexe și diverse ale societății, prin dezvoltarea abilităților de recunoaștere, valorificare și achiziționare de cunoștințe provenite din orizonturi culturale eterogene. Țelul esențial este dezvoltarea unui respect fundamental pentru moduri de viață și procedee de a munci și de a învăța diferite. Valorificarea diversității trece dincolo de simpla toleranță față de variate

medii și concepții; ea recunoaște, apreciază și facilitează procesele implicate în explorarea și descoperirea a ceea ce nu este familiar, înlesnind o gamă variată de maniere de a gândi și de a comunica. Mai mult decât atât, valorificarea diversității conduce la întărirea relațiilor în cadrul comunității și mărește posibilitățile tinerilor de a se realiza într-o societate pluralistă, din ce în ce mai complexă. Aceștia vor învăța să înțeleagă și să respecte oameni și puncte de vedere diferite de ale lor, deoarece aceasta este lumea în care ei vor trăi și își vor desfășura activitatea.

Prin formarea gradată a unei astfel de atitudini va crește și flexibilitatea legată de abordarea și însușirea noilor experiențe educaționale și nu numai. Diversitatea stimulează gândirea critică și acesta este un fapt deosebit de important în societatea contemporană, unde inovația se bazează în primul rând pe colaborare. Însușirea abilităților de a „naviga” într-un „ocean” de diferențe culturale este o necesitate pentru orice persoană într-o lume al cărei liant îl constituie tehnologia și dezvoltarea facilităților de a călători și de a comunica. Schimbul real de idei – cheia inovației și a progresului – solicită sensibilitate și înțelegerea punctelor de vedere, a valorilor și a ideilor celorlalți.

Pentru a conchide, latura interculturală a unui proces educativ de calitate joacă un rol deosebit de important în societatea modernă prin capacitatea sa de a îmbogăți creativ sistemul general de valori, dar și prin abilitatea de a împărtăși în mod efectiv aceste valori cu cei din jurul nostru. Acest fenomen va avea o consecință logică și necesară: dezvoltarea inevitabilă a unor relații bazate pe toleranță, înțelegere și flexibilitate între cetățenii lumii de azi.

BIBLIOGRAFIE:

- Cucuș C. *Educația. Dimensiuni culturale și interculturale*, Iași, Editura Polirom, 2000;
- *Educație interculturală*, revista DIDACTICA PRO, nr. 4-5 (20-21), 2003, Chișinău;
- *Educație pentru toleranță*, Revista DIDACTICA PRO, nr. 4 (26), 2004;
- Cozma, T. (coord.), *O nouă provocare pentru educație: interculturalitatea.*, Iași, Ed. Polirom, 2001;
- Plugaru, Liviu, *Educație interculturală*, Sibiu, Psihimedia, 2007.

Avantajele și dezavantajele metodelor alternative de evaluare

Profesor Gaiță-Lukacs Ioana

Colegiul Național “Mihai Eminescu” Petroșani, HD

Metodele complementare pun în valoare o serie de capacități sau comportamente cum ar fi: calitățile imaginației; atitudinile de responsabilitate; predispozițiile pentru creație; stăpânirea anumitor operații; aptitudinile de organizare; comunicare sau relații într-un grup; posibilitățile de dezvoltare personală sau socială.

Metodele complementare de evaluare asigură o alternativă la metodele tradiționale, a căror prezență este preponderentă, oferind alte opțiuni instrumentale care îmbogățesc practica evaluativă.

Valențe formative ale acestor metode alternative de evaluare:

- stimulează implicarea activă în sarcină a elevilor, aceștia fiind mai conștienți de responsabilitatea ce și-o asumă;
- asigură o mai bună punere în practică a cunoștințelor, exersarea priceperilor și capacităților în variate contexte și situații;
- asigură o mai bună clarificare conceptuală și o integrare ușoară a cunoștințelor asimilate în sistemul noțional, devenind astfel operaționale;
- asigură un demers interactiv al actelor de predare-evaluare, adaptat nevoilor de individualizare a sarcinilor de lucru pentru fiecare elev, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia;
- descurajează practicile de speculare sau de învățare doar pentru notă;
- reduce factorul stres.

Avantajele pe care le prezintă utilizarea metodelor alternative de evaluare sunt mai multe decât dezavantajele. Printre acestea s-ar afla următoarele:

- prezintă atractivitatea pentru cadrele didactice creative și cu disponibilitate pentru experiențe noi;

- permit o apreciere complexă și nuanțată a învățării elevilor;
- oferă posibilitatea de a evalua cunoștințe, dar mai ales capacități, atitudini și interese;
- permit formularea de judecăți de valoare, opinii, adaptări atitudinale și comportamentale;
- determină un nivel crescut de implicare și de motivare al elevului;
- permit valorizarea muncii individuale a elevului acționând ca factor de dezvoltare a personalității;
- oferă posibilitatea modulării acțiunilor de evaluare în funcție de răspunsurile elevului;
- urmăresc formarea unor tehnici de lucru în grup și individual, precum și a atitudinii elevilor implicați în rezolvarea sarcinii;
- unele metode, precum investigația solicită elevul în îndeplinirea unei sarcini de lucru precise, prin care își poate demonstra în practică, un întreg complex de cunoștințe și de capacități;
- intervenția factorilor emoționali este atenuată de timp;
- promovează interrelațiile în grup și stimulează capacitatea de a lucra în comun, dorința și pricepera de colaborare;
- formează competențe de comunicare și de afirmare a liderilor;
- fiecare metodă este adeseori însoțită de aprecierea verbală asupra activităților elevilor.

Dezavantajele metodelor alternative de evaluare sunt:

- au o pondere scăzută în practica pedagogică, deoarece prezintă noutate și nu intră în obișnuința cadrelor didactice.
- adeseori rezultatele evaluării nu se obțin imediat, deoarece evaluarea se face pe o perioadă mai mare de timp;
- unele forme precum portofoliul, presupun un volum de muncă sporit, inclusiv activitate individuală în afara clasei.

Principalele metode complementare de evaluare, al căror potențial formativ susține individualizarea actului educațional prin sprijinul acordat elevului sunt:

- *Observarea sistematică a activității școlare și comportamentului elevilor față de învățare*
Observarea este o practică din ce în ce mai folosită deoarece oferă informații care privesc abilitățile motrice, obiceiurile și personalitatea elevilor, atitudinile sociale sau comportamentul în public

-fișa de evaluare (calitativă);

-scara de clasificare;

-lista de control/verificare;

- *Portofoliul* „se prezintă ca o metodă de evaluare complexă, longitudinală, proiectată într-o secvență mai lungă de timp, care oferă posibilitatea de a se emite o judecată de valoare, bazată pe un ansamblu de rezultate”

Scopul portofoliului este acela de a confirma că ceea ce este cuprins în obiectivele învățării reprezintă și ceea ce știu și sunt capabili să facă elevii.

- *Investigația* „constă în solicitarea de a rezolva o problemă teoretică sau de a realiza o activitate practică pentru care elevul este nevoit să întreprindă o investigație(documentare, observarea unor fenomene experimentare etc pe un interval stabilit”

Această metodă presupune definirea unei sarcini de lucru cu instrucțiuni precise, înțelegerea acesteia de către elevi înainte de a trece la rezolvarea propriei-zise, prin care elevul demonstrează și exersează totodată, o gamă largă de cunoștințe și capacități aplicate în mod creative, în contexte variate.

- *Proiectul* presupune un demers evaluativ mult mai amplu decât investigația. Proiectul ca instrument de evaluare poate lua forma unei sarcini de lucru individuale sau de grup, ținând cont și de faptul că o bună parte a activității propuse de acesta poate fi realizată și în afara orelor de curs.

- *Autoevaluarea și interevaluarea* au un rol esențial în întregirea imaginii elevului. Aceștia au nevoie să știe cât mai multe lucruri despre ei înșiși, despre dimensiunile personalității lor și despre manifestările lor comportamentale și de aceea este utilă formarea și exersarea la elevi a capacității de autoevaluare și interevaluare.

Bibliografie:

Cerghit I., 2002, Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri, strategii.

Editura Aramis, București;

Cucoș C., 2008, Teoria și metodologia evaluării, Editura Polirom, Iași;

Manolescu M., 2005, Evaluarea școlară: metode, tehnici, instrumente, Editura Meteor Press,

București;

Potolea D. și Manolescu M., 2005, Teoria și practica evaluării educaționale, MEC;

Radu I.T., 2008, Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică și Pedagogică, București.

Utilizarea tehnologiilor educaționale moderne – aplicații

Profesor Gaiță-Lukacs Ioana

Colegiul Național “Mihai Eminescu” Petroșani, HD

În noile orientări ale învățământului problema interacțiunii pedagogului cu elevul este una fundamentală. În acest context apare evidentă necesitatea unui sistem educațional centrat pe elev, axându-se pe nivelul de dezvoltare a potențialului acestuia, aplicând tehnologii adecvate.

Tehnologiile educaționale presupun mijloace și metode, structuri și forme diferite care corelează diferite concepte operaționale: proiectul pedagogic, mesajele educaționale, conexiunea inversă etc. Integrarea tehnologiilor educaționale în cadrul învățământului formativ presupune ca școala să se centreze pe dezvoltarea gândirii, selectând prin aceasta conținutul, metodele, formele și criteriile de formare și evaluare, adică să elaboreze acea tehnologie educațională care dezvoltă un anumit stil de învățare cu efect durabil.

În noile orientări ale învățământului problema interacțiunii pedagogului cu elevul este una fundamentală. În acest context apare evidentă necesitatea unui sistem educațional centrat pe elev, axându-se pe nivelul de dezvoltare a potențialului acestuia, aplicând tehnologii adecvate.

Tehnologiile educaționale presupun mijloace și metode, structuri și forme diferite care corelează diferite concepte operaționale: proiectul pedagogic, mesajele educaționale, conexiunea inversă etc. Integrarea tehnologiilor educaționale în cadrul învățământului formativ presupune ca școala să se centreze pe dezvoltarea gândirii, selectând prin aceasta conținutul, metodele, formele și criteriile de formare și evaluare, adică să elaboreze acea tehnologie educațională care dezvoltă un anumit stil de învățare cu efect durabil.

Sorin Cristea, în „Dictionarul de pedagogie”, atestă următoarea semnificație a termenului „tehnologie educațională”, care aici este numită „tehnologie pedagogică”: *„Tehnologia pedagogică reprezintă ansamblul tehnicilor și cunoștințelor practice imaginat pentru a organiza, a testa și a asigura funcționalitatea instituției școlare la nivel de sistem. În*

contextul problematicii specifice procesului de învățământ pot fi delimitate patru acțiuni distincte, dar complementare, care asigură dimensiunea aplicativă a conceptului de tehnologie a educației/ instruirii: organizarea resurselor pedagogice existente, planificarea și aplicarea curriculumului, pregătirea și folosirea materialului pedagogic și aplicarea cunoștințelor în activitatea de învățare.”

Elaborarea unor tehnologii educaționale moderne permite nu numai îmbunătățirea calității procesului educațional, ci și rezolvarea problemei însușirii unui volum imens de informații într-un timp relativ scurt fără a afecta starea psihică a instruiților. Resursele informaționale au devenit la fel de importante ca resursele materiale și cele energetice. În condițiile societății informaționale bazate pe utilizarea tehnologiilor informaționale și comunicaționale (T.I.C.), în sistemul de învățământ devine un imperativ necesitatea centrării procesului de învățământ pe elev, el devenind subiectul procesului de învățământ și care presupune individualizarea (cel puțin relativă) a acestui proces. Folosirea tehnologiei informaționale reprezintă o posibilitate reală de individualizare a procesului de învățământ bazat pe clase și lecții. În contextul noilor tehnologii informaționale se creează noi posibilități în instruirea elevilor. În baza tehnologiilor multimedia apare posibilitatea realizării materialelor didactice computerizate, care pot fi grupate, în funcție de tipurile tehnologiilor utilizate și de scopurile pe care le realizează, astfel: manuale electronice, care reprezintă o expunere textuală a materiei cu un număr mare de ilustrații, care pot fi instalate pe server și transmise prin rețea, manuale electronice cu o dinamică înaltă a materialului ilustrativ, executate pe CD-uri, sisteme moderne pentru efectuarea lucrului de cercetare științifică, sisteme virtuale, în care elevul devine element al modelului computațional, care reflectă lumea reală și sisteme de instruire la distanță.

Tehnologiile educaționale moderne sunt eficiente în activitatea didactică în etapele proiectării, implementării și evaluării, una dintre condițiile esențiale în reușita acestora fiind cunoașterea și dorința de utilizare a celor mai potrivite mijloace, chiar dacă aceasta presupune renunțarea la anumite obiceiuri care se dovedesc, uneori, mai costisitoare la capitolul resurse (timp, energie, financiar).

Tehnologiile moderne sunt eficiente nu numai în transmiterea noilor cunoștințe, ci și în consolidare deprinderilor formate și în realizare transferului de informații între diferitele domenii ale cunoașterii. Astfel, se pot realiza lecții recapitulative cu ajutorul materialelor PPT, exercițiile propuse având la dispoziție posibilitatea autocorectării răspunsului eronat, solicitării sprijinului

în identificare răspunsului corect, aprecierii în situația unui răspuns just, identificării unor informații conexe. La final de lecție se poate realiza o sinteză sub forma unui flyer realizat de elevi, aceasta prezentând atractivitate și utilitate prin consolidarea capacității de sinteză, dar și prin dezvoltarea abilităților de utilizare a mijloacelor TIC. Tehnologiile educaționale moderne favorizează într-un mod cu totul deosebit învățarea prin descoperire atât la capitolul informații, cât și în ceea ce privește varietatea modalităților de utilizare a computerului în sine cu economie de efort și timp.

Evaluarea reprezintă unul dintre aspectele în cadrul cărora tehnologiile educaționale moderne sunt cel mai eficient inserate. Astfel, se pot folosi teste on-line, în format PPT, formulare realizate cu ajutorul Google docs etc., în cadrul cărora răspunsul este primit foarte rapid, obiectivitatea fiind ridicată, monotonia este alungată, se creează o mai bună dispoziție a participanților, prin înlăturarea contactului direct cu evaluatorul, se stimulează abilitatea de autoevaluare, spiritul competițional cu sine însuși. Evaluarea realizată cu ajutorul tehnologiilor moderne devine un moment mai puțin costisitor din punctul de vedere al consumului emoțional, reușindu-se performanța transformării utilului în plăcut, modificându-se atitudinea elevilor raportat la procesul evaluării în sine.

Tehnologiile educaționale moderne urmăresc facilitarea procesului didactic ajutând cadrele didactice să creeze contexte favorabile învățării, formării deprinderilor, constituirii unui complex de atitudini care să stimuleze curiozitatea, dorința de a cunoaște mai mult, spiritul competițional cu sine, plăcerea de a progresa și de a-și dezvolta posibilități de autoinstruire, dar și o raportare corectă la evaluare, aspect absolut necesar în poziționarea noastră, a fiecăruia, în spațiul cunoașterii. Învățământul are nevoie de tehnologii educaționale moderne însușite de cadrele didactice și aplicate inteligent și constructiv în derularea procesului instructiv-educativ.

Tulburarea hiperkinetică cu deficit de atenție (ADHD)-

Modalități de intervenție

Prof. înv. primar Mocanu Elena

Colegiul Național "Mihai Eminescu" Petroșani, HD

I Descrierea și diagnosticul tulburării de atenție și hiperactivitate

ADHD (din engl. „Attention Deficit and Hyperactivity Disorder”- tulburarea de atenție și hiperactivitate) este o tulburare caracterizată prin dificultăți de atenție și concentrare, hiperactivitate (agitație) și impulsivitate

Se disting trei *subtipuri* ale acestei tulburări:

- a) ADHD *tipul predominant neatent* - copiii sau adolescenții care fac parte din această categorie sunt apatici, lenți, "visează cu ochii deschiși"
- b) ADHD *tipul predominant hiperactiv / impulsiv* -predomină activismul, comportamentele agresive, există o rată mare a abandonului școlar și a absenteismului
- c) ADHD *tipul combinat* (fiind prezente atât elemente de inatenție, cât și de impulsivitate / hiperactivitate)

Nivele de dificultate la copiii și adolescenții cu ADHD:

a. Comportament

Majoritatea problemelor comportamentale ale copiilor și adolescenților diagnosticați cu ADHD (tipul a și b) sunt legate de impulsivitate și distractibilitate. Acești copii sunt „neobosiți” și nu pot sta într-un loc nici pentru o perioadă scurtă de timp. Uneori vorbesc mult și au dificultăți în amânarea recompensei. Își asumă multe riscuri, și ca atare sunt mai predispuși spre a face accidente sau a fi victime ale accidentelor.

b. Relații sociale

În privința relațiilor sociale, copiii și adolescenții cu ADHD au dificultăți în a-și face prieteni și în a respecta regulile sociale. Nu respectă limitele impuse de ceilalți și tind să nu

răspundă la cererile care le sunt adresate. De asemenea, le este greu să respecte sentimentele, drepturile și proprietatea / obiectele care aparțin celorlalți. Sunt deseori agresivi, dominanți - ceea ce îi face să fie neagreați printre colegi. Nu interiorizează regulile de conduită socială. Copiii cu ADHD nu respectă regulile jocurilor și au dificultăți în a-și aștepta rândul la joc – nu sunt preferați parteneri de joacă.

c. Funcționare cognitivă

Persoanelor cu ADHD le este dificil să se concentreze și au un deficit în ce privește memoria de scurtă durată. Se constată de asemenea lipsa abilităților de a anticipa consecințele acțiunilor. Stilul de învățare și instrucția care se bazează pe modalitatea senzorială tactil – kinestezică și, respectiv, pe cea vizuală au eficiența cea mai mare. De multe ori, ADHD este însoțită de tulburări de învățare sau de tulburări de vorbire.

d. Funcționare emoțională

În primul rând, apare lipsa controlului impulsivității. Emoțiile tind să fie extrem de fluctuante – trecând rapid de la o stare de deprimare la una de exaltare și invers. De asemenea, pot fi prietenoși sau foarte ostili. Au o toleranță redusă la frustrare și pot manifesta „crize de nervi”. Datorită dificultăților de relaționare sau asocierii tulburării ADHD cu stări depresive, pot avea o imagine de sine negativă.

e. Funcționare fizică

Toleranța mare la durere combinată cu asumarea unor riscuri extreme pot constitui un pericol pentru integritatea la nivel fizic - câteva exemple ar fi: răniile datorită loviturilor, efectele abuzului de substanțe etc. De asemenea, persoanele cu ADHD pot fi alergice la diferite alimente (factor invocat și în etiologia tulburării).

II. MANIFESTĂRI COMPORTAMENTALE OPOZANTE

1. Caracterizarea copilului încăpățânat

Copiii cu manifestări comportamentale opozante au dificultăți în respectarea regulilor importante, în comparație cu cei de aceeași vârstă, dar fără probleme. Ei ajung deseori să aibă conflicte cu părinții sau cu alte persoane adulte precum și cu frații sau cu colegii. Se înfurie foarte repede, îi enervează pe ceilalți în mod constant și îi învinovățesc pentru greșelile sau comportamentele proprii neadecvate. Copiii nu se percep ca fiind încăpățânați sau ostili și își justifică comportamentul ca fiind un răspuns normal la cerințe iraționale sau la circumstanțe

accidentale. Manifestările opozante și agresive sunt, până la un punct, parte componentă a unei dezvoltări normale. Dacă manifestările comportamentale de tip opozițional sunt pronunțate, atunci discutăm de o tulburare comportamentală de tip opozițional.

2. Caracteristicile tulburării comportamentale opoziționale

* Are crize neobișnuit de puternice de furie sau se enervează repede, comparativ cu copiii de aceeași vârstă;

* Se ceartă des cu alții;

* Frecvent se împotrivesc în mod activ regulilor sau cerințelor adulților sau refuză să le urmeze.

III. CONSECINȚE ALE MANIFESTĂRILOR DE TIP HIPERACTIV ȘI DE TIP OPOZIȚIONAL

După unele studii, mai mult de 50% dintre copiii hiperactivi prezintă și tulburări comportamentale opoziționale și agresive.

- *Nesiguranța și lipsa încrederii în sine*
- *Manifestări comportamentale antisociale*
- *Respingerea de către cei de aceeași vârstă*
- *Relații problematice cu adulții*
- *Întârzieri în dezvoltare și probleme de performanță școlară*

IV. MODALITĂȚI DE INTERVENȚIE LA COPIII CU MANIFESTĂRI HIPERACTIVE ȘI OPOZIȚIONALE

- Negocierea scopurilor care le au de îndeplinit în activitatea la școală;
- Afișarea pe postere a acestor scopuri și semnarea lor de fiecare copil (Regulile clasei, Regulile echipei, Regulile într-o comunicare)
- „Întâlnirea de dimineață”;
- Jocul de rol. Povești raționale pentru copii;
- Activități extrașcolare.

Tehnici suplimentare:

• Reacționați cu calm, dar ferm, când elevul este nervos, astfel îi oferiți un bun model despre cum să facă față frustrării;

- Nu condamnați sau pedepsiți copiii fiindcă își exprimă mânia. Demonstrați-le verbal și nonverbal că, deși nu vă place comportamentul lor, totuși îi iubiți;
- Ajutați-vă elevii să înțeleagă că sunt responsabili pentru crearea propriei enervări și învățați-i cum să transforme enervarea în dezamăgire;
- Aduceți-vă aminte că lauda și atenția venite din partea dumneavoastră, sunt modalități pline de efect pentru a modela comportamentul copilului în direcția dorită;
- Încercați să vă păstrați simțul umorului atunci când aveți de-a face cu un copil furios;
- Oferiți-le elevilor dumneavoastră un model de comportament, asumându-vă responsabilitatea pentru propriile sentimente;
- Recompensați comportamentele și expresiile emoționale adecvate, încurajați-i în raport cu aceste comportamente;
- Nu îi criticați prea mult pentru greșelile și imperfecțiunile lor; criticați comportamentul și nu copilul în sine;
- Oferiți-le elevilor sugestii pentru modul în care și-ar putea rezolva problemele de viață, evitați însă să rezolvați problemele în locul lor;
- Lăsați copiii să-și rezolve singuri certurilor dintre ei;
- Încurajați-i să aibă hobby-uri;
- Ajutați-vă elevii să reziste la tachinările venite din partea celorlalți, spunându-și, de exemplu: „porecelele nu mă pot răni”, „jignirile nu au nici o putere asupra mea”;
- Râdeți împreună cu elevii dvs. și încurajați-i să râdă uneori de ei înșiși;
- Așezați elevii cu ADHD în primele bănci, departe de fereastră);
- Organizați activități orientate pe lucrul individual și în grupuri mici. Activitățile în grupuri mari creează probleme pentru elevii cu hiperactivitate / deficit de atenție;
- Permiteți elevilor să se deplaseze pe arii restrânse din clasă, cu condiția de a nu deranja. De obicei, acești elevi se pot concentra mai bine dacă nu trebuie să depună efortul de a sta liniștiți. Este bine dacă este valorificată modalitatea kinestezică de învățare;
- Formulați instrucțiunile clar și concis. Este mai ușor dacă ele sunt exprimate atât verbal, cât și prin imagini;
- Alternați sarcinile dificile cu cele ușoare și sarcinile care sunt obositoare cu cele relaxante;

- Apreciați creativitatea și spontaneitatea lor atunci când aveți ocazia
- Comunicați cu părinții despre evoluția copilului, pentru a-i informa și educa în legătură cu modul în care îl pot ajuta. În schimb, nu îi responsabilizați pentru ceea ce se întâmplă în timpul orelor la școală (în acest interval de timp nu își poate asuma responsabilitatea controlului comportamental).

Povești raționale pentru copii

Poveștile fac parte integrantă din copilăria celor mai mulți copii. Poveștile raționale au fost construite de specialiști psihologi pe baza unor modele cognitiv-comportamentale, astfel încât funcția formativă să fie exploatată la maxim. Prin aceste povești se identifică și modifică credințe iraționale și se asimilează credințe raționale care generează o stare de sănătate psihică, emoțională și comportamentală pentru copii, ajutându-i să se dezvolte armonios din punct de vedere psihologic.

Concluzii

Copiii hiperactivi și cei cu tulburări opozante, determină probleme atât în familie cât și la școală. Este bine să ne informăm, să stabilim împreună cu părinții modalitățile de intervenție atât în familie cât și în școală și vom reuși să facem față situațiilor dificile apărute în educarea acestor copii. Putem trăi bucuria că mulți copii reușesc să ajungă la o normalizare a comportamentului.

Bibliografie:

1. Kieran Egan, Ștefan Popenici, 2007, Educația elevilor hiperactivi și cu deficit de atenție, Ghid pentru părinți și cadre didactice din învățământul preuniversitar, Editura Press, București.
2. Turliuc Maria Nicoleta, 2007, Psihosociologia comportamentului deviant, Editura Institutul European, Iași.
3. Iucu R., 1999, Managementul clasei de elevi, Editura D. Bolintineanu, București.
4. Dopfner M., 2004, Copilul hiperactiv și încăpățânat, Ed. Romanian Psychological Testing Services.
5. Dopfner M, Schurmann S, Frolich J, Program terapeutic pentru copii cu tulburare hiperchinetica și comportamente de tip opozitional (THOP), Editura Romanian Psychological Testing Services.
6. <http://www.additudemag.com>

Cunoașterea temperamentului în munca cu copilul la clasă- -necesitate vitală în educație

Prof. înv. primar Mocanu Elena
Colegiul Național “Mihai Eminescu” Petroșani, HD

I.CE ESTE TEMPERAMENTUL?

Temperamentul este un ansamblu de elemente biologice care, împreună cu factorii psihologici, constituie personalitatea; este latura energetică și dinamică a personalității; este preponderent înăscut. A cunoaște întocmai trăsăturile unui om este un demers foarte complex. În sprijinul înțelegerii, acestora se pot observa aspecte legate de înfățișare, de expresiile feței, apoi se observă gradul de activism, rapiditatea cu care acționează la stimulările externe, implicarea în sarcini care prezintă un efort susținut, modul cum se reacționează față de semenii săi. Înaintarea în cunoaștere se bazează pe observația că personalitatea umană se structurează în jurul unor caracteristici dominante, atât înăscute cât și dobândite. Atunci când ne referim la cele preponderent ereditare vorbim despre temperament, iar când ne referim la cele construite sociocultural, despre caracter. Între cele două noțiuni se fac adesea confuzii, mai ales că în ansamblul personalității acestea se regăsesc în interdependență. După S. Rubinstein, temperamentul este latura dinamico-energetică a personalității. Plasându-se pe o poziție bazală, temperamentul se manifestă ca nivel energetic, ca mod de descărcare și acumulare a energiei (de unde calificările de energic, rezistent, exploziv sau opusele lor) și prin dinamică (iute, lent, mobil, rigid). G. Allport arată că temperamentul vizează fenomene caracteristice unui individ, reactivitatea la stimuli emoționali, forța și rapiditatea răspunsurilor. De asemenea, el implică dispoziția sa afectivă persistentă. Afectivitatea este un parametru important în conturarea temperamentului, descriindu-l prin identificarea tonusului afectiv, a stabilității și profunzimii trăirilor. Particularitățile temperamentale se constituie ca urmare a activității nervoase superioare.

II. TIPURI DE TEMPERAMENT

Există tot atâtea tipuri de temperament câți oameni există. Temperamentul fiecăruia este un fapt singular, în măsura în care fiecare om este unic. Din necesități de cunoaștere s-au făcut adesea comparații și diferențieri între diversele aspecte temperamentale ale oamenilor, chiar clasificări, ceea ce a condus la variate tipologii. Încă din antichitate, medicii greci Hippocrate și Galen distingeau patru temperamente fundamentale: *coleric*, *sangvinic*, *flegmatic* și *melancolic*. Fiecare tip prezintă trăsături pozitive, apreciate ca avantajoase, și trăsături negative, dezavantajoase pentru individ. Un tip de temperament nu poate fi preferat altuia după vreun criteriu care să-l prezinte mai bun.

Descrierea trăsăturilor temperamentului

Coleric: *pozitive:* voința accentuată, procese afective intense, bogăția și intensitatea reacțiilor, pasionalitatea; *negative:* excitabilitate, iritabilitate, agresivitate, inegalitatea trăirilor.

Sangvinic: *pozitive:* sociabilitate, buna dispoziție, reactivitate accentuată, dinamism; *negative:* fluctuația și inegalitatea trăirilor, mulțumirea de sine, superficialitate, sugestibilitate, inconstanță.

Flegmatic: *pozitive:* toleranță, răbdare, perseverență, echilibru; *negative:* reactivitate redusă, adaptabilitate dificilă, monotonie afectivă, înclinația spre stereotipie.

Melancolic: *pozitive:* procese afective intense și durabile, sârguință, perseverență, responsabilitate și simț al datoriei; *negative:* adaptabilitate și mobilitate redusă, predispoziții înspre anxietate, neîncredere în sine și pesimism.

III AFLAREA TEMPERAMENTULUI

G. Berger a elaborat un chestionar ușor de utilizat pentru a încadra o persoană în cele 4 tipuri temperamentale. Acest chestionar poate fi aplicat și în cazul elevilor, deoarece pentru educator cunoașterea temperamentului elevilor este importantă.

1. Când mă joc, îmi place foarte mult să alerg, să sar.				
2. Eu mă duc să-i împac pe toți copiii care se ceartă în fața mea.				
3. Unii spun că o balenă ar putea înghiți și un elefant. Cred și eu că ar putea.				
4. La școală, în pauze, mai mult rămân în banca mea.			( )	
5. Sunt gata să mă bat cu oricine nu mă lasă în pace sau încercă să se lege de mine.				
6. Nu pot să mă joc prea mult, pentru că obolesc destul de ușor.				
7. Dacă cineva se atinge de jucăriile mele, în lipsa mea sau fără să mă întrebe, mă supăr foarte tare.				
8. Când sunt trist, vreau să rămân singur, să nu văd pe nimeni.				
9. Îmi plac jucăriile mici (mașinuțe, păpușele, căsuțe).			( )	
10. Foarte rar mă enervez sau ajung să mă cert cu alți copii.			( )	
11. Sunt mai vorbăreț ca alți copii.				
12. De obicei, îmi fac lecțiile fără ajutor și fac cumpărături fără sprijinul părinților.				
13. Îmi este foarte neplăcut să dorm și ziua, după-amiaza.				
14. Cred că sunt mai fricos decât alți copii.				
15. Îmi place să dau din jucăriile cu care mă joc și altor copii.				
16. Sunt foarte ordonat cu lucrurile și jucăriile mele.			( )	
17. Când alți copii vorbesc între ei, eu tac și ascult numai, fără să mă amestec în vorba lor.			( )	
18. Cunoscut foarte mulți copii și mă împrietenesc repede cu oricine.				

19. Eu mă împrietenesc greu, pentru că sunt sensibil când mă jignește cineva.				
20. Am obiceiul să citesc o carte până la sfârșit, chiar dacă acțiunea nu-mi place.			( )	
21. Când mă enervează un copil, îmi vine să-l lovesc, chiar dacă este mai mic decât mine.				
22. Cea mai frumoasă meserie, este să fii șofer sau marinar, ca să călătorești mult.				
23. Deseori, dau vina pe alți copii ca să scap de o pedeapsă.				
24. Copiii care se distrează și se joacă mereu, sunt niște neserioși și care nu merită să te împrietenești.				
25. Pe mine mă păcălesc uneori alți copii, pentru că eu îi cred prea ușor.				
26. Am răbdare să joc de repetate ori un joc, chiar dacă câștig eu de mai multe ori.			( )	
27. Sunt zilnic ocupat cu jocul, cu treburi și nu mă plictisesc niciodată.				
28. Când sunt tentat să spun o minciună sau o vorbă urâtă, nu mă pot abține și le spun.				
29. Ar fi distractiv și ușor să mă dau pe un topogan de la 100m înălțime.				
30. Mie-mi trece ușor orice supărare și râd după ce am plâns.				
31. Când se înghesuie copiii la ușă, mie nu-mi place și mai bine aștept și rămân ultimul.			( )	
32. Când sunt emoționat și neliniștit, adorm greu și mă gândesc la multe lucruri deodată.			( )	
TOTAL				
			F	

Fiecare copil completează tabelul de mai jos, pentru aprecierea firii sale. Dacă la întrebare a răspuns afirmativ, va pune în paranteză de pe coloană un punct. La final, se

calculează câte puncte are pe fiecare coloană. Totalul cel mai mare, (care se apropie de cifra 8), din dreptul uneia din literele de sub coloană indică felul firii fiecăruia.

A educa înseamnă a-ți desfășura activitatea sub semnul unor categorii morale, consiliindu-i pe elevi să ia distanță critică față de atitudinile și performanțele proprii, dezvoltându-le aptitudinea de a stabili contacte pozitive și de a analiza critic propriile prejudecăți. Ca sinteză a energiei, echilibrului și mobilității proceselor de excitație și inhibiție, reflectând totodată și echilibrul hormonal, temperamentul este un aliaj de însușiri în-născute și dobândite. El constituie fondul dinamic-energetic al personalității pe care o influențează discret în toate manifestările sale comportamentale. Dacă unele persoane au ca dominante trăsăturile colericului sau ale flegmaticului, de pildă, acest fapt nu ne îndreptățește că există tipuri pure, fiecare dintre noi având și trăsături ce aparțin altui temperament învecinat. Cercetările psihologice au demonstrat că trăsăturile de temperament nu sunt date odată pentru totdeauna și că ele se pot ameliora prin educație. Luarea în considerație a particularităților temperamentale, aplicarea unor măsuri potrivite în vederea valorificării lor optime, prin formarea caractere-relor și aptitudinilor, este o sarcină importantă a individualizării procesului educativ. Un rol important în activitatea la clasă o au însușirile de personalitate ale învățătorului: echilibrul emoțional, condiționat în mare măsură de temperament-se exprimă prin calm, prudență; conștiinciozitate, stăruință, spirit cooperant, deschidere spirituală față de problemele clasei, ale elevilor, generozitate, sociabilitate, un anume fel de tandrețe, atât de necesar relațiilor interumane, independență și originalitate în acțiuni, predispoziție față de rezolvarea problemelor de viață, perseverență. Toate acestea sunt grefate pe o puternică dragoste de copii. În educație trebuie să se țină seama de trăsăturile temperamentale. Tipul de activitate nervoasă și temperamentul reprezintă baza, terenul pe care se formează celelalte particularități ale personalității. Profesorul trebuie să cunoască individualitatea, să se orienteze precis asupra celui pe care vrea să-l formeze. Astfel se poate stabili dacă un copil este emotiv sau nu, este activ sau nu. Dacă un copil este activ el poate fi harnic, energic, indiferent de gradul de emotivitate, iar dacă este inactiv, ar putea fi lent, leneș, fără inițiativă. Dacă este emotiv poate avea reacții emoționale foarte puternice, va fi implicat afectiv în tot ceea ce face, iar dacă este non-emotiv, astfel de manifestări vor fi minime. Profesorul trebuie să urmărească educarea aptitudinilor și caracterului, utilizând și dirijând într-un anumit fel însușirile temperamentale. De aceea este necesar să lucreze cu fiecare copil întrucâtva altfel, ținând seama

și de temperamentul lui.

Copiii activi trebuie orientați spre activități utile și temperarea tendinței de a lua hotărâri pripite, iar cei inactivi au nevoie de o stimulare constantă și de un program de lucru strict supravegheat.

În activitatea la clasă, trebuie să ne orientăm precis asupra celui pe care îl avem să-l formăm, de aceea es-te necesară cunoașterea individualității elevilor. Este important să luăm în stăpânire temperamentul și să-l va-lorificăm în chip optim.

CONCLUZII

Lucrând cu o grupare de individualități, profesorul are nevoie de o mare capacitate empatică. El trebuie să se identifice cu fiecare elev în parte și cu grupul pe care îl conduce. Activitatea sa devine eficientă numai într-o atmosferă socială congruentă. El trebuie să cunoască și să aplice toate normele care reglementează comunicarea interumană, norme sociologice, didactice, etice, estetice, filosofice, pentru a putea percepe adecvat relațiile interpersonale, în ideea că actualii elevi sunt viitorii membri ai vieții sociale. Raportul dintre trăsăturile de personalitate și competențele profesionale depinde de măsura în care toate acestea se îmbină armonios într-un continuu proces de formare și perfecționare.

Bibliografie:

1. Allport G. W., ***Structura și dezvoltarea personalității***, EDP, București, 1991.
2. Cretu T., ***Psihologie generală***, Credis, 2004.
3. Druta, M.E., ***Cunoașterea elevului***, Ed. Aramis, București, 2004.
4. Gerard Caron, ***Îndrumarea copilului la școală și acasă, în funcție de temperamentul său***, editura Lucman, 2001
5. Zlate M., ***Eul și personalitatea***, Ed. Trei, București, 2004

Fizicienii români și realizările lor remarcabile

Profesor Duduială Gianina
Colegiul Național “Mihai Eminescu” Petroșani, HD

“Cel mai important lucru este să nu încetezi nicio clipă să te întrebi. Curiozitatea există pentru un motiv”. Albert Einstein

Noi , românii, am trăit Centenarul Marii Uniri.Țara noastră este patria lui Eminescu, Creangă, Enescu , Brâncuși și mulți, mulți alți înaintași atinși de aripa geniului românesc . Există și mari fizicieni români , cu rezultate și descoperiri remarcabile, ce trebuie amintite în zilele Centenarului. [9]

Ion I. Agârbiceanu (n. 6 ianuarie 1907, Bucium, comitatul Alba de Jos - d. 9 martie 1971, Cluj) a fost un fizician român, fiul prozatorului și protopopului Ion Agârbiceanu. Specialist în fizică atomică-spectroscopie, s-a remarcat drept proiectantul primului laser cu gaze din România între anii 1960-1961. A fost membru corespondent al Academiei Române din 1963. [4]

Eugen Bădărău (n. 19 septembrie / 2 octombrie 1887, Foltești, Galați; d. 11 martie 1975, București) a fost un fizician român, profesor universitar, director al Institutului de Fizică București, membru al Academiei Române (din 1948) [4]. Este considerat fondatorul școlii românești de descărcări electrice în gaze și fizica plasmei.

Gabriel Dan Cacuci (n. 1948) este un fizician german de origine română, membru de onoare al Academiei Române (din 1996).[1] Este director al Institutului de Cercetări Fizice în domeniul nuclear din Germania și membru al Academiei Americano-Române de Arte și Știință (ARA) din SUA.

Horia Hulubei (n. 15 noiembrie 1896, Iași - d. 22 noiembrie 1972, București) a fost un fizician român, membru titular al Academiei Române. [2] Horia Hulubei a format generații de specialiști în fizica atomică și nucleară. În același timp, el s-a distins și prin importante descoperiri științifice. Astfel, a obținut — primul în lume — spectre de raze X în gaze. În acest scop, el și-a construit un spectrometru special, de concepție proprie. Savantul român are

contribuții importante și în fizica neutronilor, în studiul elementelor transuraniene, în studiul reacțiilor nucleare, mai ales în ce privește interacțiile nucleare la energii joase, medii și înalte. A studiat, de asemenea, dezintegrarea mezonilor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Academia Română - membri de onoare din străinătate actuali <http://acad.ro/bdar/armembriStr-Act.php>
2. *** - Personalități românești (http://art-zone.ro/personalitati/horia_hulubei.html)
3. https://ro.wikipedia.org/wiki/Horia_Hulubei
4. Membrii Academiei Române din 1866 până în prezent – <http://acad.ro/bdar/armembriLit.php?vidT=H>
5. Lista membrilor Academiei de Științe din România (ASR) (1936-1948) p. 2 http://aos.ro/site_mod/Istoric/ASR.pdf
6. Mihai Rogai, Un paradox românesc - Celebri în lume, acasă necunoscuți - Ștefania Mărăcineanu, Formula AS, nr. 928, 2010
7. Académie de sciences: Ionel Solomon, Élu Membre le 20 juin 1988, dans la section de Physique http://www.academie-sciences.fr/fr/academie/membre/SolomonI_bio0908.pdf
8. Personalități românești ale științelor naturii și tehnicii - Dicționar, București: Editura Științifică și Enciclopedică, 1982, pp. 393–394
9. https://ro.wikipedia.org/wiki/Listă_de_fizicieni_români

Învățământul românesc și școala on-line

Prof. înv. primar Popa Carmen Cristina
Colegiul Național “Mihai Eminescu” Petroșani, HD

„Nu-ți limita copilul la propria cunoaștere. El s-a născut în alte vremuri.”

Rabindranath Tagore

Trecerea bruscă la o altă modalitate de interacțiune educațională, fără o pregătire prealabilă are efecte pe termen lung negative, însă pe termen scurt și într-o situație de criză, cum este cea în care ne aflăm, pare a fi o soluție corectă pentru a asigura continuitatea și stabilitatea în procesul educațional.

Prin suspendarea cursurilor față-în-față, sistemul de învățământ românesc s-a reorientat către practici noi de comunicare și de cooperare prin care să asigure continuitatea învățării și funcționarea organizațională. Adulți ca și copiii sunt în situația de a descoperi noi moduri de conectare socială și de continuare a activităților profesionale, sociale, culturale, ludice și de petrecere a timpului liber; în acest sens, utilizarea noilor tehnologii a luat o amploare de neimaginat în urmă cu câteva luni. Toate aceste elemente au, cu siguranță, o zonă de evoluție și dezvoltare socială importantă, dar faptul că totul s-a întâmplat brusc „peste noapte” a pus societatea în fața unei provocări pe care nu am mai întâlnit-o până în prezent.

În absența unei infrastructuri tehnologice decente la nivelul cadrelor didactice, dar mai ales la nivelul elevilor, fără abilitare consistentă în zona competențelor digitale a profesorilor, fără acces la platforme online dedicate, de tipul Virtual Learning Environment sau Virtual Classroom, cu resurse didactice digitale și multimedia precare, fără un orizont de timp care să fie destinat activității online, cadrele didactice au fost nevoite să susțină activități didactice într-un regim cu totul special. Elementul care a condus la o presiune majoră asupra sistemului de învățământ și a societății în ansamblul ei a constat în utilizarea exclusivă a

mijloacelor de comunicare la distanță pentru a face educație. Trebuie să recunoaștem din capul locului că:

- sistemul de învățământ este doar parțial pregătit, o parte din cadrele didactice nu posedă în acest moment suficiente informații și competențe specifice instruirii asistate de calculator;
- curriculumul permite într-o măsură variabilă/ secvențială/ revizuită transpunerea în activități la distanță;
- companiile edtech nu au fost stimulate pentru a construi soluții interoperabile, multule pe nevoile de sistem ale educației.

În cazul mutării școlii în online rolul părintelui ca partener al cadrului didactic este unul în creștere, pentru că părintele este unul dintre factorii care trebuie să gestioneze procesul de acasă și să se asigure atât de funcționarea fizică a sistemului cât și de motivarea și implicarea elevului. De asemenea, părintele deține rolul de suport emoțional pentru stările specifice acestei perioade restrictive. Trebuie să empatizeze cu copilul, să discute cu el, oferind multe explicații despre situația actuală și să susțină cauza educației și a învățării, chiar și în aceste condiții dificile. În aceste condiții, este evident că profesorii au observat că „în general, părinții nu pot acorda suportul necesar” pentru școala on-line.

Consumul de resurse personale-energia, concentrarea atenției-depinde foarte mult de modul în care este organizat învățământul la distanță, de calitatea actului educațional și de implicarea profesorilor, a elevilor și a părinților în gestionarea aspectelor didactice și a celor afective. De asemenea, sunt foarte importante acceptarea acestui sistem de învățare și acordarea unei atenții sporite, așa cum i se acordă școlii „față în față”.

Majoritatea celor implicați sunt de acord că nu prea mai au valoare teoriile și dogmele însușite ani în șir, ci, mai importante sunt relațiile care se stabilesc între oameni, comunicarea eficientă și grija față de persoanele apropiate, adică atitudinile și valorile care constituie fundamentul noii paradigme ale educației .

S-a ajuns și la concluzia, că sistemul educațional tradițional trebuie resetat, fiind în mare parte rigid, fiind axat preponderent pe domeniul cognitiv și mai puțin pe cel afectiv și psihomotor.

Învățarea de la distanță este și va fi un șir de invenții și descoperiri, creativitate și comunicare eficientă, și va contribui la consolidarea abilităților de muncă independentă,

promovarea unei culturi a încrederii și a stării de bine. În același timp și societatea civilă va trebui să fie conectată mai activ la problemele educației, venind cu sugestii constructive de îmbunătățire, în special a modalităților de învățare de la distanță și a instrumentelor digitale. Școala online ne-a îndemnat la evoluție, generațiile actuale fiind adaptate tehnologiei și operând mult mai ușor cu aceste mijloace.

Pin urmare, copiii sunt motivați să acceseze mediul virtual, sunt acomodați cu acesta și pot prelua informația chiar și „de la lucruri”, școala online este o necesitate, dată fiind situația pandemică actuală și dorința de a ne proteja de boli. Spre exemplu, mediul virtual ne oferă siguranța propriului cămin, acces la educație fără a fi parte dintr-o clasă, într-o instituție de învățământ, a dus la ameliorarea comportamentelor problematice și a violenței deoarece elevii nu se întâlnesc fizic.

Există totuși și o serie de dezavantaje ale practicării școlii online.

Pe de o parte, sunt persoane care nu au acces la internet și mijloace tehnologice moderne. Vorbim despre situația țărilor în curs de dezvoltare sau a țărilor sărace, în care elevii nu au acces la aceste tehnologii. Această situație poate predispune generațiile tinere la creșterea analfabetismului școlar și la lipsa accesului la educația formală.

Pe de altă parte, școala online stimulează individualitatea și ideea că omul poate trăi singur, iar noi ca specie ne-am asigurat continuitatea prin conviețuire.

Spre exemplu, școala online nu oferă puterea exemplului pozitiv sau negativ pe care îl vedem la școală, nu stimulează formarea unor prietenii fizice și nu asigură menținerea unui contact vizual permanent între emițător și receptor. Jocul din pauze nu va fi niciodată la fel, în mediul online. Ar mai fi situația supravegherii copiilor. Mulți părinți lucrează, iar procesul instructiv-educativ desfășurat în mediul online nu beneficiază de atenta supraveghere a unui adult .

Mai este și cazul cadrelor didactice care au dobândit toată experiența și priceperea într-un mediu fizic, iar acum au nevoie de o pregătire riguroasă pentru a obține performanța dorită în mediul online.

Scopul instrumentelor digitale este de a spori procesul de învățare prin faptul că vin în sprijinul sau în completarea celor învățate la clasă, pun la dispoziția profesorilor modalități moderne de predare și evaluare. Învățământul on-line este un învățământ, în general, individual, elevul primește lecții, materiale de studiu pe care le accesează când dorește, având un timp limită de postat cerințele profesorilor.

Trebuie să ne gândim la o reinterpretare a rolului cadrelor didactice, elevilor cat si al parintilor. Aici rolul părinților devine mai important, aceștia își pot verifica mai ușor copiii, dacă au făcut lecțiile și temele.

In concluzie viitorul nu aparține exclusiv învățământului on-line ci va fi o simbioză între clasic și modern, între tehnologie și tabla de la clasă, între conservatorismul profesorilor și maximizarea folosirii tehnologiei în a ușura accesul elevului la informație.

Bibliografie:

Botnariuc, P., Cucuș, C., Glava, C., Iancu, E. D., Ilie, D. M., Istrate, O.Velea, S.sȘcoala Online - Elemente pentru inovarea educației. București: Editura Universității din București / Bucuresti - 2020

sincron sau asincron

Prof. înv. primar Popa Carmen Cristina
Colegiul Național “Mihai Eminescu” Petroșani, HD

Școala reprezintă cea mai importantă instituție de cultură și educație, locul unde se modelează caracterul viitorului om. Profesorul facilitator colaborează la formarea acestuia lucrând cu sufletul, cu mintea lui, dar și luptând cu moștenirea ereditară a fiecăruia. Acest proces cere timp, efort, răbdare și perseverență. Fiecare elev este unic, fiecare are un talent, iar rolul profesorului este acela de a-i arăta fiecăruia, în mod individual, calea de urmat în viață indiferent de timp, loc sau circumstanțe. Profesorul trebuie să fie „lumânarea” care să ardă veșnic spre binele elevilor săi, cel care sesizează potențialul fiecărui elev și știe cum să-l dezvolte.

În acest sens, profesorul facilitator este receptiv la schimbare, la nou, având ca singură autoritate profesionalismul. Rolul lui nu se va reduce la transmiterea de informații, cunoștințe, ci se va extinde spre cel de organizator al situațiilor de învățare, fiind un element de conexiune între elev și societate. De asemenea, este necesar ca profesorul să-i motiveze pe elevi. Aceasta este o necesitate cu atât mai stringentă în învățământul simultan. Se știe că fiecare clasă este un câmp dinamic în care se desfășoară jocul unor multiple forțe: atracție, respingere, afirmare de sine, stimă, ascensiune, iar în cazul învățământului simultan aceste aspecte sunt de o relevanță deosebită, în sensul că, dată fiind eterogenitatea de vârstă, forțele amintite se manifestă mai puternic și mai diferențiat, în funcție de interesele, preocupările și caracteristicile individuale ale fiecăruia. Din acest considerent, cadrul didactic trebuie să gestioneze cu măiestrie toate dimensiunile clasei de elevi (dimensiunea socială, ergonomică, normativă, operațională și psihologică). La baza gestionării cu succes a tuturor acestor dimensiuni stă îndeplinirea cu conștiinciozitate a rolului de facilitator al învățării al cadrului didactic. Îndeplinind acest rol, profesorul va dezvolta la nivelul colectivului relații pozitive bazate pe toleranță, ajutor reciproc, respect și înțelegere care vor înlesni procesul de învățare.

Având în vedere specificul activităților din învățământul primar, rolul de facilitator al profesorului în procesul de învățare se concretizează în faptul că acesta corelează activitățile în așa fel încât învățarea să se realizeze permanent, indiferent de tipurile de activități desfășurate sau de modalitatea de organizare (online sau față în față). Importantă este și atmosfera creată în

clasă sau online. Instaurarea unui climat favorabil caracterizat printr-o tonalitate adecvată, afectivă, pozitivă, de exigență și înțelegere, de responsabilitate asumată, reprezintă o condiție principală ce trebuie să însoțească fiecare activitate de învățare. Profesorul oferă fiecărui elev posibilitatea de a-și exprima ideile într-o atmosferă deschisă, prietenoasă, pozitivă, receptivă, apreciind ideile bune. De asemenea, permite elevilor să-și manifeste curiozitatea, indecizia și interesul pentru schimbul de informații. Acest aspect este foarte important și în cazul activităților de învățare desfășurate online. Procedând astfel, elevii vor fi motivați să se implice în desfășurarea activității de învățare, se vor simți liberi să se exprime și vor contribui la propria formare.

Datorită faptului că rolul de facilitator al profesorului în procesul de învățare se întrepătrunde cu cel de bun manager al clasei, cadrul didactic în general va:

- monitoriza înțelegerea conținuturilor de către fiecare elev din clasă, acordând interes sporit feedbackului;
- monitoriza progresul raportat la competențele specifice fiecărei clase;
- identifica momentele în care atenția, interesul și motivația elevilor pentru învățare scade și va interveni cu promptitudine;
- respecta ritmul individual al fiecărui elev;
- avea în vedere principiul calității în educație;
- manifesta încredere în elevi și va diversifica situațiile de învățare, asigurând egalitatea de șanse;
- construi experiențe de învățare de calitate, care au în vedere formarea unor elevi competenți;
- valorifica experiențele anterioare ale elevilor
- implica elevii în construirea cunoașterii, încurajând interactivitatea, respectând în același timp particularitățile și stilul de învățare al fiecărui copil.

Un aspect deosebit de important în cazul desfășurării activităților de învățare în sistem online îl constituie identificarea momentelor în care atenția, interesul și motivația elevilor pentru învățare scade și va interveni cu promptitudine

Profesorul își va îndeplini rolul de facilitator în procesul învățării în sistem online sau față în față dacă va fi deschis, preocupat de problemele elevilor motivându-i în permanență.

Bibliografie:

1. Catalano, H & Albulescu, I (2020), Ghidul profesorului din învățământul simultan, editura Didactica Publishing House, București;
2. Phil Beadle, (2020), Cum să predai- strategii didactice, editura Didactica Publishing House, București.

Bucuria sărbătorilor de iarnă

Prof. înv. primar Avram Mariana

Colegiul Național “Mihai Eminescu” Petroșani, HD

Este o iarnă minunată, în aer zburdă fulgii de nea ca niște fluturi albi, iar pe geamuri se văd flori de gheață. Munții Parâng se zăresc în depărtare ca niște uriași acoperiți cu o diademă de nea argintie. Pe crestele munților, brazii sunt ca de zahăr. Ce peisaj de basm! În acest peisaj mirific, noi ne pregătim să întâmpinăm cum se cuvine sărbătorile de iarnă.

Tradițiile strămoșești nu trebuie lăsate să moară sub cenușa timpului, ele trebuie transmise copiilor, dacă vrem ca și generațiile care vin să înțeleagă că, fără această zestre de gândire și simțire, nu mai suntem noi.

Dragostea nemărginită pentru tradiții și obiceiuri, dorința de a păstra peste veacuri crâmpai din tradițiile românești, dar și regretul că prea puțini mai sunt aceia care încearcă să transmită mai departe ceea ce este al nostru din străbuni, mi-a întărit convingerea să acord o atenție sporită activităților de familiarizare a copiilor cu unele elemente tradiționale, culturale, religioase, istorice, considerând că aceasta este o datorie și o răspundere morală.

În nesfârșitele nopți geroase de iarnă, oamenii obișnuiau să facă clăci sau șezători, prilej de întâlnire pentru cei tineri și de lucru sau „de a pune țara la cale” pentru cei vârstnici.

La casa unui gospodar din sat se adunau femeii, fete, flăcăi care ajutau gazda la diferite lucrări ca: torsul sau cusutul, scărmanatul lânii de oaie ori venea fiecare cu ceva de lucrat și se adunau pentru a discuta evenimente din viața satului, cântau și jucau după fluier, iar gazda îi cinstea cu rachiu și cu plăcinte.

Gazdele purtau toată grija pentru bunul mers al șezătorii, pregăteau casa și ograda ca pentru oaspeții de seamă, mai ales dacă aveau fată de măritat și se gândeau cum să se poarte ca

șezătoarea lor să fie mai frumoasă decât celelalte.Toate acestea trebuiau să fie gata când pe ulițele satului se auzea cântecul fetelor și flăcăilor :

“ Bună seara, lele Floare,

Am venit la șezătoare

Noi de lucru ne-am luat

Frumușel ne-am îmbrăcat

Și-am venit cu voie bună

Să petrecem împreună !”

Gospodina verifică în permanență ce lucrează fiecare invitat.Ia să vedem ce lucați fiecare ? Eu cos o cămașă nouă pentru Paște.Eu cos un ștergar la fereastră . Eu torc lână pentru covoare. Dar voi , dragi flăcăi ? Noi desfacem cucuruzul pentru sloi cu mămăligă !

Gazdele cântă și joacă cu musafirii și în final :

“ Ați lucrat și ați cântat

Cu flăcăii ați jucat

Și pe noi ne-ați bucurat

Vă mulțumim dumneavoastră

C-ați venit la casa noastră

Și-nchin un ulcior cu vin

Ca la anul să ne mai întâlnim !”

În perioada iernii, magia Crăciunului coboară peste satele românești, iar pe la casele oamenilor se aude murmurul colindelor și clinchetul zurgălăilor.

Mersul copiilor cu Steaua este o parte foarte importantă din festivitățile Crăciunului românesc. În prima zi de Crăciun, mulți colindători umblă pe străzile acoperite cu zăpadă ale orașelor și satelor, ținând în mână o stea făcută din carton și hârtie, cu scene biblice pictate pe ea.

Colindatul este un obicei străvechi care a înglobat în el nu numai cântec și gest ritual, ci și numeroase mesaje și simboluri ale unei străvechi spiritualități românești. El s-a păstrat asociindu-se câteodată cu celebrarea marelui eveniment creștin care este Nașterea Domnului Iisus Hristos. Există de asemenea cântece de stea (sau colinde creștine), care au ca subiect Nașterea Domnului. În ajunul Crăciunului, pe înserat, în toate satele din țară, începe colindatul. Copiii cu steaua vestesc Nașterea Domnului și sunt primiți cu bucurie de gazdele care îi răsplătesc cu mere, nuci și colaci.

Nașterea Domnului Iisus Hristos, cu toate obiceiurile și tradițiile strămoșești aduce în casele noastre multă bucurie, înțelegere și pace.

Noi, românii, suntem fascinați de magia Crăciunului, ascultăm cu mult drag colindătorii, îi primim în casele noastre cu vin și cozonaci și cântăm alături de ei minunatele colinde românești:

“Steaua sus răsare , / Ca o taină mare...”

Bibliografie:

Obiceiuri și tradiții de Crăciun, M. Mitroi, A. Nichita, S. Antonovici, C. Jalba, Ed. Aramis, 2008

Demonstrația – metodă didactică utilizată în predarea istoriei

Prof. înv. primar Avram Mariana
Colegiul Național “Mihai Eminescu” Petroșani, HD

„Părinții, moșii și strămoșii ne sunt patria noastră, ei, care au vorbit aceeași limbă, care au avut aceleași suferințe, aspirațiuni, sunt adevărata noastră patrie. Patria nu e pământul pe care trăim din întâmplare, ci e pământul plămădit cu sângele și e întărit cu oasele înaintașilor noștri”.

B. Șt. Delavrancea

În predarea istoriei, demonstrația este metoda cu ajutorul căreia învățătorul prezintă elevului obiective arheologice în mod direct sau indirect, prin imagini ale acestora, cu scopul de a asigura activității de învățare o bază perceptivă și documentară mai bogată și mai sugestivă.

Metoda demonstrației în predarea-învățarea istoriei României și a istoriei universale îmbracă forme variate, în funcție de mijloacele de învățământ specifice istoriei și anume:

- Demonstrația cu ajutorul unor obiecte și urme istorice reale se folosește ori de câte ori învățătorul dispune de obiecte și urme arheologice, etnografice și numismatice concludente pentru înțelegerea procesului istoric studiat. Demonstrația cu ajutorul acestor obiecte și urme istorice contribuie la formarea reprezentărilor și noțiunilor de istorie și conferă durabilitate și trăinicie cunoștințelor dobândite.
- Demonstrația cu ajutorul documentelor istorice. Dintre toate mijloacele de învățământ folosite la lecțiile de istorie, cel care are valoarea formativă deosebită pentru

înțelegerea procesului istoric și, de altfel, cel care este specific istoriei este izvorul istoric, înțelegând prin acesta dovada de la care pornim.

Demonstrația cu ajutorul izvoarelor de istorie locală. Se pot folosi izvoarele de istorice locală, arheologice, documente, fragmente din cronici, din arhivele instituțiilor, inclusiv ale școlilor locale.

- Demonstrația cu ajutorul unor reprezentări grafice: tablouri, fotografii, hărți, planuri, scheme. Această variantă a demonstrației are o importanță deosebită în procesul predării istoriei, deoarece prezintă în fața elevilor imagini ale unor obiecte din trecut, personalități istorice, fapte și evenimente din istorie pe care ei nu le pot percepe în mod direct.

- Demonstrația cu ajutorul tabloului istoric se folosește la majoritatea lecțiilor de istorie. Cu ajutorul tabloului sunt întregite cunoștințele despre anumite evenimente.

- Demonstrația cu ajutorul hărții geografice și istorice. Este indispensabilă fiecărei lecții de istorie, întrucât asigură formarea reprezentărilor și noțiunilor elevilor despre timpul istoric și spațiul geografic în care s-au desfășurat diferite evenimente istorice. Cu ajutorul hărții, elevii dobândesc cunoștințe și li se formează reprezentări asupra spațiului geografic ca element definitoriu, indispensabil evoluției în timp a societății

- Demonstrația cu ajutorul schemei. Schema reprezintă o formă specifică a demonstrației. Ea are o largă aplicabilitate în predarea-învățarea istoriei, datorită faptului că reprezintă extragerea esențialului din multitudinea de date, fapte și evenimente istorice. Prin intermediul ei sunt ordonate și ierarhizate categorii de date și evenimente, se evidențiază cadrul cronologic în care acestea se petrec, legătura logică dintre ele.

- Demonstrația cu ajutorul mijloacelor audiovizuale. O importanță deosebită revine demonstrației cu ajutorul mijloacelor audiovizuale, deoarece valorifică virtuțile imaginii îmbinate cu cuvântul și adesea cu mișcarea. Mijloacele audiovizuale dau posibilitatea observării prelungite de către întreaga clasă a unor fenomene petrecute în istorie, îndepărtate în timp și spațiu, inaccesibile sau greu inteligibile.

„Fără cultul trecutului nu există iubire de țară” spunea Mihai Eminescu.

Făcându-l pe copil să cunoască trecutul și prezentul acestei țări, nu facem altceva decât să-l integrăm în inima poporului din care face parte, să-i întărim mândria de a fi român.

Bibliografie:

- Felezeu, Călin, Metodica predării istoriei, Editura Presa Universitară Clujană, 1998
- Căpiță, Laura, Tendințe în didactica istoriei, Ed. Paralela 45, București, 2005.

Tradiții și obiceiuri la români

Prof. înv. primar Herbei Corina Elena
Școala Gimnazială "I. D. Sîrbu" Petrila, HD

Probabil că nimic altceva nu poate defini mai bine spiritul unui popor decât străvechile sale tradiții și obiceiuri. Călătorul vestit va fi surprins să descopere în România un loc plin de legende, mituri și tradiții păstrate de-a lungul secolelor.

Definită dinăuntrul ei, subiectiv, mitologia este o încercare globală de cunoaștere absolută a universului, deci o filosofie incluzând demersul mistic și o știință generală excluzând experimentul, și care se constituie în orice cultură primitivă, operând cu mijloace magice și manifestându-se prin adaptarea concretă epică a abstracțiilor și a fenomenelor superioare la situația psihosocială dată, ca și prin explicarea simbolică a acestora.

Iată câteva din frumusețea tradițiilor românești ce se țin la sărbătorile calendaristice sau la momentele importante din viața românilor care au rolul de-a ne îmbia cu farmecul lor.

Sfântul Andrei

Noaptea din ajunul Sf. Andrei este destinată unor obiceiuri, poate antecreștine, care să asigure protecție oamenilor, animalelor și gospodăriilor. Tăranii români le-au pus sub oblăduirea acestui sfânt, tocmai pentru că ele trebuie garantate de autoritatea și puterea sa. Ajunul Sf. Andrei este considerat unul dintre acele momente în care bariera dintre văzut și nevăzut se ridică. Clipa cea mai prielnică pentru a obține informații cu caracter de prospectare pentru anul care vine. De asemenea, "Andreiul' cap de iarnă" cum îi spun bucovinenii, permite interferența planurilor malefice cu cele benefice, lucrurile importante din existența oamenilor putând fi întoarse de la matca lor firească. Se crede că în această noapte "umblă strigoii" să fure "mâna vacilor", "mințile oamenilor" și "rodul livezilor".

Împotriva acestor primejdii, țaranul român folosește ca principal element apotropaic (de apărare), usturoiul. În egală măsură, casa, grajdul, cotețele, ușile și ferestrele acestora sunt unse cu usturoi pisat, menit să alunge pătrunderea duhurilor rele la oameni și animale.

Sfântul Nicolae

Decembrie vine apoi cu sărbătoarea, atât de așteptată de copii, a Sfântului Nicolae. Câți dintre noi nu au așteptat cu înfrigurare dimineața de 6 decembrie pentru a se uita dacă Moșu' a lăsat ceva în ghetele pregătite de cu seară? Acest obicei al darurilor aduse de Moș Nicolae, s-a împămaâtenit mai mult la oraș. Este posibil să fie un împrumut din țările catolice, unde Moș Crăciun este cel care pune daruri în ghete sau ciorapi anume pregătiti. Copiilor din România li se poate întâmpla ca Moș Nicolae să aduca și câte o vârguță (pentru cei obraznici). Rolul de ocrotitor al familiei cu care a fost investit de religia ortodoxă Sfântul Nicolae îi dă dreptul să intervină în acest fel în educația copiilor. Povestea lui Moș Crăciun începe cu un bătrân numit Sfântul Nicolae, episcopul din Myra. Se spune că el posedă puteri magice și a murit în 340 a.H. și a fost îngropat în Myra. Târziu, în secolul XI, soldații religioși din Italia au luat rămășițele sfântului cu ei înapoi în Italia. Ei au construit o biserică în memoria lui, în ari, un oraș port din sudul Italiei. Curând, pelerinii creștini din toată lumea au venit să viziteze Biserica Sfântului Nicolae. Ei au luat legenda lui Moș Nicolae în locurile lor natale. Legenda s-a răspândit în toată lumea și a luat caracteristicile fiecărei țări.

Colindatul

Pentru cea mai așteptată sărbătoare din decembrie, Crăciunul, românii au apelat în egală măsură la tradiție, știind să accepte și obiceiuri mai recente. Obiceiul colindatului a înglobat în el nu numai cântec și gest ritual, ci și numeroase mesaje și simboluri ale unei străvechi spiritualități românești. El s-a păstrat asociindu-se cu celebrarea marelui eveniment creștin care este Nașterea Domnului Iisus Hristos. În ajunul Crăciunului, pe înserat, în toate satele din țară, începe colindatul. Copiii cu steaua vestesc Nașterea Domnului și sunt primiți cu bucurie de gazdele care îi răsplătesc cu mere, nuci și colaci.

Anul nou

Pentru cel mai important moment, trecerea în noul an, pregătirile se reiau. În săptămâna dintre Crăciun și Anul Nou, în toate satele cetele de flăcai se prepară pentru "urat", sistem complex de datini și obiceiuri. Pe înserat, în ajunul anului sunt așteptați să apară "Ursul", "Capra", "Bunghierii", "Caiutii", "Malanca", "Jienii", "Mascății" etc.

Concretizarea spectaculoasă a unor mituri antice legate de simbolistica animalelor, aceste

manifestări reprezintă o modalitate originală de exprimare a arhaicelor asociații rituale dintre animale și cultul cvasiuniversal al soarelui..

Faptul că aceste obiceiuri se practică la cumpăna dintre ani este justificat de simbolistica zilei de 31 decembrie care în gândirea populară reprezintă data morții dar și a renașterii ordinii cosmice. Structura ceremonială a obiceiului este în același timp plină de forță și vitalitate. Muzica și dansul remarcabile prin virtuozitate și dinamism, măștile pline de expresivitate, alcătuiesc un spectacol unic.

Când se apropie miezul nopții către noul an, țăranii obișnuiesc să prevadă cum va fi vremea în anul ce vine. Se folosesc de foile unei cepe mari pe care le desprind și le așază în ordine, numindu-le după lunile anului. În fiecare din ele pun puțină sare. A doua zi, de Sfântul Vasile, cel ce dezleagă vrăjile și făcăturile, ei vor verifica cât lichid a lăsat sarea topită în fiecare foaie. Așa vor ști (pentru că în mod misterios cantitățile sunt diferite) dacă vor avea secetă sau ploaie și în ce lună anume.

Mărțișor și Baba Dochia

Mărțișor este denumirea populară a lunii Martie, luna echinocțiului de primăvară și a Anului Nou Agrar, dedicată zeului Mars și planetei Marte. Mărțișorul este, în tradiția populară, o funie formată din zilele săptămânii și lunile anului adunate și răsucite într-un șnur bicolor, simbolizând iarna și vara, făcută cadou la 1 Martie. La sfârșitul secolului XIX, Mărțișorul era primit de copii, fete și băieți, fără deosebire, de la părinți. În dimineața zilei de 1 martie, înainte de răsăritul soarelui. Mărțișorul, de care se agață o monedă metalică de argint și, uneori, de aur, se purta legat la mână, ulterior prins în piept sau la gât. El era scos, în raport de zona etnografică, la o anumită sărbătoare a primăverii (Macinici, Florii, Paște, Arminden) sau la înflorirea unor arbuști și pomi fructiferi. Se credea că purtătorii Mărțișorului nu vor fi pârliți de soare pe timpul verii, că vor fi sănătoși și frumoși ca florile, plăcuți și dragăstoși, bogați și norocoși, feriți de boli și de deochi. Obiceiul Mărțișorului este o secvență a unui scenariu ritual de înnoire a timpului și anului, primăvara, la nașterea și moartea simbolică a Dochiei, divinitate agrară și maternă care moare și renaște simbolic la noua martie, echinocțiul de primăvară în Calendarul Iulian (stil vechi). În raport cu scurgerea anuală a timpului, Dochia se numește Dragaica, sau Sînziana la 24 iunie, Maica Precista la 8 septembrie, Vinerea Mare la 14 octombrie, devenind "baba", după ce a

fost, rând pe rând, copila, tânără, matură. Dochia păstrează, împreună cu metamorfozele ei calendaristice, amintirea Marii Zeițe, (Terra Mater) și este identificată cu Diana și Iuno din Panteonul roman, cu Hera și Artemis din Panteonul grecesc.

BIBLIOGRAFIE

1. Mică enciclopedie de tradiții românești, Ion Ghinoiu
2. Sărbători și obiceiuri, C. Brăiloiu, Ed. Enciclopedică, 2002
3. Obiceiuri și tradiții de Crăciun, M. Mitroi, Ed. Autorul, 2004

Educația antreprenorială nonformală și informală

Profesor Humel Elena

Colegiul Național “Mihai Eminescu” Petroșani, HD

Elevii, fiecare în parte reprezintă o personalitate unică, pot învăța în contexte diferite – acasă, la școală, în grupul de prieteni, pe stradă, independent sau prin interacțiune cu alții. Putem învăța în orice context, în orice situație, în orice moment activ.

Competențele și atitudinile dezvoltate elevilor în cadrul învățării nonformale includ: competențe interpersonale, capacitatea de lucru în echipă, încrederea în sine, disciplina, responsabilitatea, capacitatea de planificare, coordonare și organizare/competențe de gestionare a proiectelor, capacitatea de a rezolva probleme practice etc. Întrucât aceste competențe au relevanță crescută în dezvoltarea personală a individului, contribuind deopotrivă la participarea activă în societate și pe piața muncii, acestea sunt complementare celor achiziționate prin educația formală

Educația nonformală înseamnă orice acțiune organizată în afara sistemului școlar, prin care se formează o punte între cunoștințele predate de profesori și punerea lor în practică. Acest tip modern de instruire elimină stresul notelor din catalog, al disciplinei impuse și al temelor obligatorii. Înseamnă plăcerea de a cunoaște și de a te dezvolta. Trebuie să precizăm că este utilă respectarea unor reguli și principii pentru a desfășura activități nonformale de calitate. Acestea au la bază competențele și conținuturile educației formale și oferă diverse posibilități de aplicare a cunoștințelor dobândite în cadrul educației oficiale. Nu exclud efortul elevilor și sunt atractive datorită formelor lor variate: cercuri de lectură, sportive, cultural-științifice, întâlniri cu scriitori, cluburi de știință, serbări școlare, drumeții, excursii, tabere, expediții, școala de weekend, concursuri, vizionări de spectacole, vizite la muzee, biblioteci. De regulă, activitățile au loc în școală și sunt constituite din cercuri pe discipline cu caracter tematic sau pluridisciplinar, competiții cultural-sportive, sesiuni de comunicări științifice, comemorări sau festivități, olimpiade. Au caracter formativ-educativ, sunt facultative sau opționale, cunosc modalități

diferite de finanțare, nu presupun acordarea de note și evaluarea riguroasă, promovează munca în echipă, presupun un demers interdisciplinar, sunt dirijate de personal specializat, aflat în strânsă legătură cu părinții, elevii, organizațiile socioculturale sau politice. Conținutul este organizat pe arii de interes, nu pe ani de studiu sau pe discipline academice.

Programele de educație nonformală antreprenorială sunt în continuă dezvoltare în întreaga lume, pentru a oferi celor ce învață abilitățile specifice care să susțină bunăstarea oamenilor și comunităților. Prin programele nonformale promovate de diferite organizații, tinerilor le este stimulată gândirea antreprenorială critică, sunt învățați să-și lanseze și să-și administreze business-uri de succes, să creeze locuri de muncă pentru ei și pentru prietenii lor.

Orientarea copiilor și tinerilor în lumea financiară este de importanță majoră în contextul societății contemporane. Educația financiară, parte a educației antreprenoriale, contribuie la o mai bună înțelegere a conceptelor financiare, la dezvoltarea deprinderilor și abilităților, a motivației și încrederii în aplicarea cunoașterii în acest domeniu.

Se vorbește tot mai mult de nevoia de a cultiva cultura antreprenorială a tinerilor. Pentru realizarea acestui deziderat este nevoie de un anumit nivel al resurselor, de orientarea tinerilor pentru a cunoaște și de înzestrarea lor cu abilități, astfel încât aceștia să-și poată dezvolta propriile idei. Programul „*Tineret în acțiune*”, integrat din anul 2014 în programul european „Erasmus+”, este dezvoltat la nivelul UE și oferă cadrul necesar pentru acțiune practică pentru dobândirea abilităților de antreprenor. Prin Acțiunea 1.2., „Inițiative ale tinerilor” a programului menționat, tinerii sunt stimulați să se implice în problemele comunității, să promoveze schimbări, să găsească soluții creative pentru problemele pe care le întrevăd. Metoda principală propusă de inițiatorii programului sunt învățarea experimentală, nonformală.

Alături de educația nonformală, educația informală este o dimensiune semnificativă a politicilor și strategiilor naționale și internaționale. Unele studii abordează integrat componentele nonformală și informală ale educației, punând în evidență caracteristicile acestora: voluntariat, intenționalitate, participare, conștientizare, proces orientat².

Emanuel Soare³ propune următoarea etapizare în evoluția semnificațiilor conceptului de educație antreprenorială, din perspectivă curriculară:

---

² Costea, O., (2009). *Principii de constituire a strategiilor pentru educația nonformală/ informală*. În: *Educația nonformală și informală: realități și perspective în școala românească*. ISE, București: EDP

³ Soare, E. (2008). *Educația antreprenorială. Ultima provocare a școlii*. (p. 10 – 11) București: V. & I. Integral.

1. Etapa clasică sau tradițională, corespunzătoare constituirii educației antreprenoriale ca disciplină școlară;
2. Etapa modernă sau de extindere. Este vorba despre extinderea și generalizarea educației antreprenoriale la nivel formal și nonformal sub formă de cursuri multiple organizate special sau module integrate în diverse programe de studii.
3. Etapa postmodernă sau de reconceptualizare. În acest caz, educația antreprenorială este concepută ca o modalitate inovatoare de a proiecta în interdependență, conform paradigmei curriculumului formal – nonformal – informal. Această etapă „restructurează curriculumul și se prezintă ca o nouă paradigmă a educației”⁴.

Caracteristicile educației *informale* sunt influențele nesistematice, spontane, întâmplătoare exercitate asupra individului în interacțiune cu familia, cu membrii grupului de prieteni, cu tot ceea ce oferă strada și „cultura” ei⁵, în spațiul real și în cel virtual. Educația informală este un „proces continuu prin care fiecare individ își formează atitudinile, valorile, abilitățile și cunoștințele prin intermediul influențelor și al resurselor educaționale ale mediului său și prin experiența zilnică” (op. cit., pag. 88).

Copilul, tânărul capătă deprinderi și abilități antreprenoriale atât în spațiul formal și nonformal, cât și în spațiul informal. Mediul socio-familial al elevului, mediul social al comunității în care acesta trăiește au un deosebit impact în formarea competențelor antreprenoriale. Modelele părinților antreprenori au mari șanse să fie preluate de către copii, ca „moștenire” de familie, mai întâi prin punerea în funcțiune a mecanismelor imitației, apoi prin activarea unor mecanisme psihologice superioare. Constatăm, prin observații empirice, că în comunitățile în care este dezvoltat spiritul antreprenorial, tinerii urmează exemplele persoanelor din jurul lor, prin inițierea, preluarea și dezvoltarea de afaceri.

Hub-urile antreprenoriale, „*incubatoarele*” și „*acceleratoarele de afaceri*”, dezvoltate în medii mai puțin formale, prin care tinerii sunt puși în legătură cu alte persoane, care au competențe profesionale într-un domeniu, sunt de natură să provoace modele de gândire, așteptări în legătură cu ideile lor de afaceri. Incubatoarele și acceleratoarele de afaceri oferă

---

⁴ Soare, E. (2008). *Educația antreprenorială. Ultima provocare a școlii*. (p. 11) București: V. & I. Integral.

⁵ Păun, E., Șerbănescu, L. (2008). *Domenii educaționale reprezentative. Noile educații. Formal, nonformal și informal în educație. Alternative educaționale. Interdependențe*. (p. 87 – 88) În: *Pregătirea psihopedagogică. Manual pentru definitivat și gradul didactic II*. D. Potolea, I. Neacșu, R.B. Iucu, I.-O. Pânișoară (coord.), Editura Polirom, Iași.

spațiul necesar pentru dezvoltarea companiilor, dar și sprijin profesional, acces la servicii sau diferite facilități. Proiectele de succes în domeniul educației antreprenoriale sunt cele care aduc laolaltă elevii și întreprinzătorii în beneficiul reciproc.

Avalanșa informațională găzduită de *spațiul virtual*, la care elevii au acces, constituie o importantă sursă de educație informală, inclusiv în domeniul antreprenoriatului. Observațiile empirice realizate în ultimii ani asupra elevilor de liceu arată că aceștia sunt mult mai receptivi la conținuturile prezentate în spațiul virtual.

BIBLIOGRAFIE

- Dura C., Isac C.,** *Competențe antreprenoriale*, Ed. Universitas, Petroșani, 2018
- Dura C., Isac C., Niță D., Drigă I., Monea M.,** *Managementul afacerilor*, Ed. Universitas, Petroșani, 2018
- Lupșa, Elena; Bratu, Victor.** (2005). *Educație antreprenorială. Manual pentru clasa a X-a*. Deva: Ed. Corvin
- Costea, O.,** (2009). *Principii de constituire a strategiilor pentru educația nonformală/informală*. În: *Educația nonformală și informală: realități și perspective în școala românească*. ISE, București: EDP
- Soare, E.** (2008). *Educația antreprenorială. Ultima provocare a școlii*. (p. 10 – 11) București: V. & I. Integral.
- Soare, E.** (2008). *Educația antreprenorială. Ultima provocare a școlii*. (p. 11) București: V. & I. Integral.
- Păun, E., Șerbănescu, L.** (2008). *Domenii educaționale reprezentative. Noile educații. Formal, nonformal și informal în educație. Alternative educaționale. Interdependențe*. (p. 87 – 88) În: *Pregătirea psihopedagogică. Manual pentru definitivat și gradul didactic II*. D. Potolea, I. Neacșu, R.B. Iucu, I.-O. Pânișoară (coord.), Editura Polirom, Iași.

„Explozia stelară,, - metodă de lucru pentru dezvoltarea gândirii critice

Prof. înv. primar Oancea Magdalena
Colegiul Național “Mihai Eminescu” Petroșani, HD

Conceptul „gândire critică,,este foarte cunoscut în vocabularul școlar încă din clasele primare. Prin curriculumul actual ,se exprimă foarte clar intenția de a forma tuturor elevilor de ciclu primar o gândire critică pe care să se bazeze construcția ulterioară a cunoștințelor de asimilat în anii școlari următori.

Sarcina aceasta nu e deloc simplă. A forma gândire critică elevilor este un proces căruia profesorul trebuie să-i acorde timp,pricepere ,răbdare și contexte.

Gândirea critică modelează elevul care acceptă o diversitate de idei și păreri ,care se implică în procesul de învățare ,care emite judecăți și argumentează,care analizează,înțelege,dezbate,pune întrebări.

Una dintre tehnicile prin intermediul cărora antrenăm capacitatea elevului de a interoga în raport cu o temă,un subiect ,o atitudine etc. este metoda numită „explozia stelară,,sau mai simplu spus , „Steau cu întrebări,,. Aceasta este o activitate de învățare importantă pentru care elevul trebuie antrenat. Primul antrenament îl face profesorul prin adresarea de întrebări cât mai „șmechere,, elevilor săi astfel încât să obțină răspunsurile pe care le așteaptă de la aceștia.

La prima vedere am putea crede că,fiind condiționați de aceste întrebări,nu provocăm o mare gândire în mintea copilului. Însă,întrebările CINE?,UNDE?, CÂND?, DE CE?, CE?,

vizează informațiile formulate explicit (Cine povestește...?, Cine nu a crezut...?, Unde credeau că...?, Când a înțeles că...?).

Întrebările construite pornind de la CE ? și DE CE? sunt orientate către lectura de profunzime (Ce crezi că...?, Ce ai face tu ...?, Ce argumente ai pentru ...?, Ce se potrivește cu...?, De ce a procedat așa...?, De ce consideri că...?).

În concluzie putem afirma că această metodă/tehnică de lucru contribuie la dezvoltarea gândirii critice și este accesibilă atât profesorului, cât și elevilor.

Valorificarea stilurilor de învățare

Prof. înv. primar Oancea Magdalena

Colegiul Național “Mihai Eminescu” Petroșani, HD

Cunoașterea stilului de învățare este de folos atât pentru elevi ,cât și pentru profesori.Astfel,elevul va conștientiza calitățile,lacunele,nevoile de învățare și va alege mediul de studiu care îl avantajează cel mai mult.Profesorul trebuie să inițieze exerciții în cadrul cărora elevii să-și identifice stilul dominant de învățare.De asemenea ,se dezvoltă relația interpersonală profesor-elevi-părinți ,se stabilesc strategii de optimizare a învățării și se ține seama de punctele tari ,se formează o imagine precisă (chiar dacă empirică) asupra diversității clasei.

Ca educatori,este important să prezentăm informațiile folosind toate modalitățile senzoriale. Aceasta creează pentru toți elevii,indiferent de stilul lor preferat,oportunitatea de a se implica.

Recunoașterea și înțelegerea diferențelor dintre stilurile de învățare presupun acceptarea și utilizarea unei mari varietăți de metode ,procedee,materiale didactice de prezentare a conținuturilor noi. Identificarea stilurilor de învățare contribuie la înțelegerea relațiilor dintre elevi și actul învățării.

Profesorul poate identifica stilurile de învățare ale elevilor pe mai multe căi:

- prin analiza și observarea propriilor experiențe /conduite de învățare;
- prin caracterizarea stilului de învățare pe baza explicațiilor ,descrierilor ,exercițiilor oferite de diferiți autori ,aplicarea unor chestionare specifice ce permit identificarea modalităților de abordare a sarcinilor de învățare în diferite contexte educaționale ;
- prin autoinformarea cu privire la stilurile de învățare ,participarea activă la activitățile practice cu această temă ,implicarea în programe educaționale cu această temă ;

Elevul însuși poate fi implicat în identificarea propriului stil de învățare prin:

- auto-observarea propriei conduite de învățare ;
- utilizarea unor instrumente de măsură a stilului de învățare ;

-utilizarea descrierilor ,a explicațiilor și exercițiilor oferite de diferiți autori pentru recunoașterea și caracterizarea propriului stil de învățare;

Este important de avut în vedere că stilurile au o valoare neutră,neexistând nicio cale ca vreunul să fie cel mai bun .Persoane cu stiluri diferite de învățare reușesc totuși să învețe la fel de productiv. Stilul de învățare vorbește despre diferențe individuale ,neprezentând o cale de omogenizare a grupului,iar obținerea și sintetizarea informațiilor privind stilurile individuale ale elevilor nu ne vor fi utile dacă nu se răspunde cu metode adecvate preferințelor individuale.

Dezvoltarea competențelor de comunicare prin intermediul orelor de lectură în învățământul primar

Prof. înv. primar David Mariana- Rodica
Colegiul Național "Mihai Eminescu" Petroșani, HD

Argument

Specificul curriculum-ului actual constă în mutația fundamentală propusă de către programa școlară - noul model comunicativ - funcțional - care vizează, în primul rând, modalitățile de structurare a competențelor de comunicare. Conform acestui model, „comunicarea este un domeniu complex care înglobează procesele de receptare a mesajului oral și a celui scris („citirea/lectura”), precum și cele de exprimare orală, respectiv de exprimare scrisă”.

Obiectivul central al studierii limbii și literaturii române în învățământul primar îl constituie „dezvoltarea competențelor elementare de comunicare orală și scrisă ale copiilor, precum și familiarizarea acestora cu texte literare și nonliterare, semnificative din punctul de vedere al vârstei cuprinse între 6/7 - 10/11 ani”.

Competențe generale de comunicare:

- Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în receptarea și în producerea mesajelor în diferite situații de comunicare;
- Argumentarea în scris și oral a unor opinii în diverse situații de comunicare;
- Consolidarea deprinderilor de citire corectă, fluentă, conștientă și expresivă.

Valori și atitudini:

- Cultivarea unei atitudini pozitive față de comunicare și a încrederii în propriile abilități de comunicare;
- Cultivarea unei atitudini pozitive față de limba maternă și recunoașterea rolului acesteia pentru dezvoltarea personală și îmbogățirea orizontului cultural;
- Cultivarea interesului și a plăcerii de a citi, a gustului estetic în domeniul literaturii;
- Stimularea gândirii autonome, reflexive și critice;

Formarea unor reprezentări culturale privind valorile literaturii române.

Abordată din perspectiva schemei comunicării, lectura apare ca o formă de comunicare atipică, definită prin asimetrie, non-reversibilitate și decontextualizare iar din perspectiva comprehensiunii, lectura apare ca un proces personal, activ și holistic, proces ce presupune interacțiunea a trei factori:

cititorul (cu structurile sale cognitive și afective, dar și cu strategiile prin care constituie sens în actul lecturii);

textul (cu substanța sa trecută în formă, expresie a autorului);

contextul lecturii (cu elementele sale de ordin psihologic, de ordin social).

Lectura este un eveniment prin care structurile se extind, iar procesele se rafinează și devin din ce în ce mai coerente.

J. Langer propune un model care reprezintă actul lecturii prin patru tipuri de relații cititor-text:

1. A pași din exterior spre interior: intrarea în lumea textului.

2. A fi în interior și a explora lumea textului.

3. A pași înapoi și a regândi datele cu care s-a pornit la drum.

4. A ieși din lumea textului și a obiectiva experiența.

Modelul construit de R. Scholes desfășoară un scenariu complet, unde lectura se definește ca proces prin care cititorul își creează, pornind de la textul scriitorului, propriul său text. Tiparul cuprinde trei etape succesive ce corespund unor lecturi distincte:

lectura inocentă: „producere de text din (within) text”

lectura interpretativă: “producere de text despre (upon) text”

lectura critică: “producere de text împotriva (against) textului”;

Lectura îmbogățește viața, facilitând educația și autodezvoltarea individului. Locul unde lectura e accesibilă tuturor e biblioteca. Nevoia de comunicare e necesară reinventării conceptului de bibliotecă din înțelesul clasic în cel de punct (poartă) de acces la cultură și informație.

Este cea mai eficientă metodă de relaxare fiind de ajuns câteva minute pentru a reduce nivelul stresului.

Strategii de comprehensiune: activitatea dirijată de lectură; procedura recăutării; predarea reciprocă ; citirea și rezumatul în perechi ; utilizarea întrebărilor de ordine superioară ; dramatizarea metoda contrastelor/comparațiilor ; atelierul de lectură

Dezvoltarea competențelor de comunicare în orele de lectură la ciclul primar

Elevul trebuie învățat să citească orice, nu să citească manualul de citire!

- Cu ajutorul manualului de limba română elevul intră în lumea citit-scrisului;
- Cu ajutorul citit-scrisului din celelalte manuale străbate, cutreieră, înțelege și are acces în lumea cunoașterii.

Intrarea trebuie să fie urmată de o ieșire, nu de o rătăcire, și mai ales de o continuare (lectura)!

- Citirea curentă se realizează atunci când elevii pronuță clar cuvintele .
- Citirea cursivă trebuie să se dezvolte o dată cu corectitudinea, expresivitatea și caracterul conștient al citirii. Viteza se dezvoltă paralel cu capacitatea de înțelegere, pe bază de exerciții, ajungând ca viteza normală a citirii să corespundă cu ritmul vorbirii lor. În vederea asigurării caracterului conștient al citirii, elevii trebuie să redea corect conținutul textului parcurs.
- Citirea expresivă îi ajută pe elevi în înțelegerea celor citite, intonația și accentul având rol important în redarea mesajului textului.

Se pot folosi următoarele tipuri de exerciții la clasele mici:

1. Citirea împreună: elevul citește împreună cu învățătorul;
2. Citirea în cor: se citește rar o parte din lecție, având influență în realizarea justă a intonației.
3. Citirea în perechi: citesc doi elevi cu capacități diferite, având rol în diminuarea inhibiției.
4. Citirea ecou: un elev citește, iar altul îl secondează; unul citește iar ecoul este grupul, echipa; un grup de elevi citește, iar ecoul este alt grup.
5. Citirea alternativă: se citește o propoziție cu voce tare, iar alta în gând; se citesc cu voce tare cuvintele care încep cu o consoană și în gând cele care încep cu o vocală.
6. Citirea întârziată: elevul citește în gând și apoi cu voce tare; elevul citește de două ori, prin repetare.
7. Citirea ortoepică: variantă a citirii silabisite; fiecare silabă se citește de două ori (lărgeste orizontul de citire, dezvoltă precizia elevilor în succedarea silabelor în cuvinte).
8. Citirea consecutivă: un elev care citește mai lent citește după un elev care citește cursiv și invers.
9. Citirea prin excludere: textul se citește cu voce tare, se exclud cuvinte la alegere, cuvinte care încep cu o vocală, primul sau ultimul cuvânt din propoziție, se exclud cuvintele după virgulă sau unele părți de vorbire.
10. Citirea continuă: învățătorul citește o parte din text, iar un elev preia de unde a rămas.

11. Citirea în ștafetă: învățătorul citește prima propoziție sau un alineat, după care solicită un elev să citească mai departe.
12. Vânătorul de greșeli: un elev citește până greșește, iar apoi citește alt elev.
13. Citirea de semnalare greșelilor: un elev citește iar ceilalți semnalează când greșește.
14. Citirea în lanț: fiecare citește câte o propoziție, pe rând.
15. Citirea pe roluri: ca și citirea dialogurilor, imprimă un ritm normal, cerut de conținutul textului.
16. Citirea jocurilor de cuvinte: sunt citite la început rar, apoi din ce în ce mai repede, în cor și individual.
17. Citirea în șoaptă: elevul citește fără rezonanța treptelor vocale.
18. Citirea în gând: se citește un alineat și se formulează o întrebare legată de conținut.
19. Citirea selectivă: se selectează din text un enunț care descrie un obiect sau un personaj.
20. Lanțul cuvintelor: se citește un cuvânt, iar elevii subliniază cuvintele care încep cu litera cu care s-a terminat cuvântul precedent. Se citește o propoziție și se subliniază în propoziția următoare orice cuvânt începe cu litera de la începutul ultimului cuvânt citit anterior.
21. Buchețelele: se scrie pe tablă un cuvânt, iar elevii caută în text cuvintele care încep cu fiecare literă din cuvântul respectiv.

Sunt interzise sancțiunile de tipul:

- „Ai greșit, scrie încă de trei ori!";
- „Copiază de n ori propoziția!";
- „Scrie de 15 ori cuvântul x despărțit în silabe!";
- „Ai greșit, rupe foaia!";
- „Transcrie de două ori poezia!"

Misiunea dascălului

Dascălul are astfel dificila misiune de a-l întoarce pe cititor la carte folosind diverse metode, cât mai active, mai antrenante și mai atractive.

Datoria noastră rămâne promovarea unor soluții directe de stimulare a lecturii încercând să ne optimizăm demersul educativ prin realizarea unui schimb de idei, de metode, de activități, de materiale didactice în sprijinul dezvoltării sferei motivaționale a elevului.

Impactul somnului asupra educației

Prof. înv. primar Silveșan Nicoleta

Colegiul Național "Mihai Eminescu" Petroșani, HD

S-a dovedit prin numeroase studii că somnul de calitate al copiilor contribuie semnificativ la eficiența actului educațional. Impactul somnului asupra educației este unul major, la toate categoriile de vârstă. Lipsa somnului este asociată cu deficiențe importante în ceea ce privește funcțiile executive ale creierului, cum ar fi atenția, memoria pe termen scurt, capacitatea de a raționa și de a rezolva probleme, control emoțional diminuat și probleme de socializare pe parcursul copilăriei dar și probleme comportamentale.

În realizarea performanței școlare, copiii au nevoie de organizare și focus, iar aceste lucruri sunt dependente de un program de somn eficient. Faptul că nu dorm suficient afectează modul în care gândesc copiii. Acesta poate slăbi temporar partea creierului care gestionează organizarea, planificarea și rezolvarea de probleme. De exemplu, le-ar putea fi mai greu să stabilească prioritățile temelor și să se controleze în timpul testelor.

Studiile arată că, atunci când oamenii sunt lipsiți de somn, undele cerebrale intră în tipare asemănătoare somnului în timp ce sunt treji. Acest lucru ajută la explicarea faptului că elevii epuizați par să se "detășeze" de lecție în acele momente.

Toți știm că memoria este de bază în procesul educativ, dar câți sunt cei care cunosc faptul că aceasta este în strânsă legătură cu somnul? Unui creier lipsit de somn îi este mai greu să se concentreze, așa că îi este mai greu să își amintească lucruri noi. De asemenea, un somn insuficient poate îngreuna formarea și memorarea amintirilor pe termen lung. Copiii care sunt obosiți pot lucra mai încet pentru că le este greu să își amintească ceea ce tocmai au auzit sau citit. Dacă învață lucruri noi, este posibil să le uite până a doua zi.

Când nu își împlinesc orele de somn, copiii au mai puțin control asupra propriilor emoții. Copiii pot deveni capricioși atunci când sunt obosiți. Este posibil ca ei să aibă mai puțin autocontrol asupra emoțiilor când nu au dormit suficient, comparativ cu restul timpului.

Sentimentul de frustrare îi poate face pe copii să-și piardă cumpătul mai ușor în momentul în care întâmpină dificultăți în realizarea temelor sau activităților educaționale.

Lipsa somnului de calitate influențează sănătatea fizică și starea de bine a copiilor, privarea de somn poate duce la: scăderea imunității, tulburări în menținerea unei temperaturi constante, creștere în greutate (persoanele private de somn nu-și pot controla apetitul și consumă dulciuri în exces pentru a oferi creierului o sursă de energie imediată).

Pentru a se putea concentra și a avea randament la școală, elevii ar trebui să doarmă 9-10 ore pe noapte, să evite folosirea dispozitivelor de orice fel cu cel puțin două ore înainte de culcare (telefon, tabletă, laptop, televizor), să consume alimente sănătoase la cină (fără dulciuri). De ajutor sunt și o baie caldă înainte de culcare, aerisirea dormitorului, temperatura potrivită, citirea unei lecturi plăcute sau ascultarea unei muzici liniștitoare.

Sursa: <https://blog.kinderpedia.co/>

Comunicarea nonverbală: profesori – părinți

Prof. învă. primar Bulz Lăcrămioara- Iuliana
Colegiul Național “Mihai Eminescu” Petroșani, HD

UN INFINIT DE CUVINTE, EMOȚII ȘI MESAJE PENTRU A-I AJUTA SĂ DEVINĂ
PERSOANE RESPONSABILE!

Există suficiente argumente pentru a considera comunicarea, ca fiind cea mai importantă aptitudine a noastră, a oamenilor. Comunicarea nonverbală este o formă reală și puternică de comunicare. Oamenii au mai multă încredere în acest limbaj nonverbal decât în cuvinte.

În posterul prezentat sunt evidențiate persoanele principale din viața unui elev. Copilul fiind în centrul atenției, între părinte și profesor trebuie să existe o strânsă colaborare și comunicare, pentru a-l ajuta să devină responsabil și independent.

Acest material se poate prezenta la prima întâlnire cu părinții deoarece relația dintre părinte și profesor este foarte importantă. Ei trebuie să comunice și să fie coechipieri perfecți în educarea copilului.